

LECTURA ACTIVA

BARCANOVA
EDITORIAL

Literatura Juvenil - Antaviana Nova - Sèrie vermella

LECTURA ACTIVA

EINES PER TREBALLAR LA LECTURA A LES AULES

Fina Masdèu

ÍNDIX

L'OBRA I EL SEU ENTORN

Fitxa tècnica	3
Introducció	3
L'autor.	4
L'argument	4
Gènere, estil i context literari.	7
Tema i subtemes.	8
Informació complementària sobre l'autor i la seva obra	9

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

Abans de la lectura.	16
Durant la lectura.	20
Després de la lectura	28
Avaluació	33

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

Reforç	36
Ampliació	43

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

Opinions i valoracions	52
------------------------------	----

PROPOSTES LÚDIQUES

Activitats.	53
------------------	----

INTERDISCIPLINARIETAT

Activitats.	54
------------------	----

LITERATURA COMPARADA

Activitats.	60
------------------	----

SOLUCIONARI

61

L'OBRA I EL SEU ENTORN

FITXA TÈCNICA

Títol: *A fer punyetes!*

Autor: Llorenç Capdevila

Foto de la coberta: Jed Share and Karou /
Corbis / Cordon Press

Editorial: Barcanova

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2012

Col·lecció: «Antaviana Nova», Sèrie vermella, 179

Pàgines: 187

A
N
T
A
V
I
A
N
A

N
O
V
A

INTRODUCCIÓ

A fer punyetes! és una novel·la que capta l'atenció del lector des de bon començament perquè el narrador explica una situació ben plantejada, tot i que procura guardar-se'n alguns detalls per mantenir un cert suspens. En Llorenç Capdevila condueix el lector amb traça pel camí que vol i li va presentant els personatges de la història, que confluiran en un protagonista desconcertat i atordit per una sèrie de dubtes que es planteja i pels esdeveniments que li van succeint i que el faran endinsar-se en un garbuix de contradiccions, com passa amb qualsevol adolescent que no acaba de saber cap on ha de tirar i quina és l'opció que més li convé —malgrat el que li diguin ara i adés els grans, que no sempre l'encerten.

La novel·la conté molts dels ingredients propis d'una novel·la juvenil (problemes amb els estudis, interrogants sobre el futur immediat, amors i desamors, adults rondinaires, trapellereries diverses...); per aquest motiu, no se la pot qualificar d'original. Tanmateix, l'autor ho compensa amb el domini de l'estructura narrativa i la progressió de la trama: sap tibar la corda i posar el protagonista en algunes situacions compromeses i gens afalagadores, fins al punt que es troba immers en un bon embolic.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

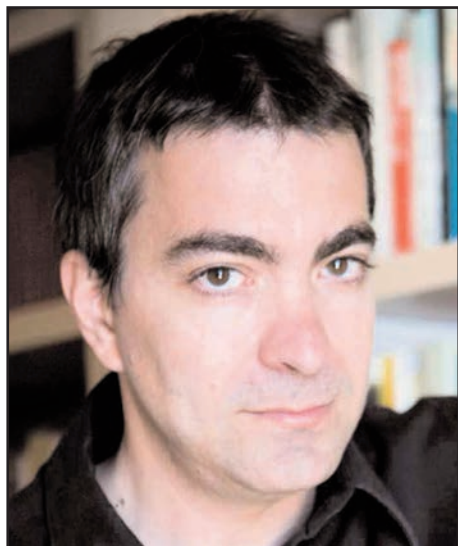
INTRODUCCIÓ

Els recursos narratius emprats fan que la lectura sigui àgil, fluida i, sobretot, entretinguda, amb un bon equilibri en el desenvolupament de l'acció i sense cap complicació estilística. Així, malgrat que l'autor parteix d'uns fets totalment versemblants, sap mantenir la incògnita de saber cap on es decantarà el desenllaç, malgrat que en vagi donant petites pistes.

La novel·la és apta per a qualsevol tipus de lector, encara que el lèxic és ric i alterna diversos registres ben conuinats. De fet, la història en si és un bon esquer per atrapar qualsevol noi o noia que senti la més mínima curiositat pel llibre.

El gènere que millor defineix *A fer punyetes!* és el realista. No hi ha cap aventura espectacular ni cap ingredient misteriós, senzillament la trama avança amb una progressió ben dosificada a partir d'un protagonista amb el qual molts joves adolescents es poden sentir identificats en més o menys mesura o amb el qual poden identificar algun company. En Llorenç Capdevila demostra que coneix bé el món que reflecteix en el seu llibre.

L'AUTOR

En Llorenç Capdevila va néixer a Alpicat (el Segrià) el 1969. És llicenciat en Filologia Catalana i treballa com a professor de llengua i literatura a l'Institut d'Auro de Santpedor. Li agrada compaginar la feina de professor amb la d'escriptor de novel·les per a adults (novel·la històrica, però també novel·la negra i d'humor) i també per al públic juvenil i col·laborar en diaris i revistes com ara *Regió 7* o el suplement «Lectura» del diari *Segre*. Ha publicat vuit novel·les per a adults i dues per a un públic juvenil, una de les quals és *A fer punyetes!*

En una entrevista publicada en el diari *Regió 7* el 20 d'abril de 2012 i que també es pot llegir en el bloc de l'autor, *Lletra de batalla*, Capdevila opina que la novel·la juvenil no ha d'alliçonar, idea que defineix les intencions de l'autor a l'hora d'escriure *A fer punyetes!*: explicar fets que fan reflexionar, però no pas donar lliçons.

L'ARGUMENT

A Vilanova del Tossal, un poble mitjanament gran on tothom es coneix, uns nois i noies de setze anys, amb el calendari atapeït d'exàmens i a punt d'acabar l'ESO, compten els dies que queden perquè comencin les vacances d'estiu i, amb aquestes, la Festa Major.

Avui, però, ha estat un dia inesperadament excepcional dins els típics i neguitosos dies de final de curs: els han donat festa a l'Institut perquè uns brètols hi han fet una sèrie de destrosses, incloent-hi una pintada.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

L'ARGUMENT

Malgrat l'astorament, més o menys sincer, els estudiants s'han alegrat de la situació. La colla de l'Eduard, el protagonista de la història, aprofita aquesta circumstància per reunir-se al local que tenen en uns baixos de l'avi d'un de la colla. Han de distribuir-se la feina per muntar la barraca de les festes i decidir qui porta cada cosa.

Quan l'Eduard torna cap a casa, encaboriat amb un munt de petites coses —o no tan petites—, es troba amb l'Albert i els seus col·legues; ells dos havien estat molt amics de petits, i els pares respectius, també. Després s'han anat distanciant, però mai no han perdut la relació i encara s'aturen pel carrer i la fan petar. El fet és que tant la família de l'Eduard com la de l'Albert han patit aquests darrers anys una desgràcia familiar: el pare de l'Eduard va morir de càncer —el noi pensa sovint en el dolorós període de la malaltia— i el germà gran de l'Albert va patir un accident de trànsit que el deixà paraplègic —i la seva mare, de resultes d'això, va caure en un estat depressiu. L'Albert ara és un mal alumne, falta sovint a classe, no mostra cap interès pels estudis, s'ha ajuntat amb tres o quatre xicots com ara ell, i ara es passen el dia al banc de la placeta, ficant-se amb la gent i fumant un porro rere l'altre.

Tot sopant amb la mare i l'Enric —el seu germà de set anys— surt el tema de les destrosses de l'institut. De fet, ha estat el tema estel·lar del dia en qualsevol conversa del poble, sobretot per fer especulacions sobre l'autoria dels fets. L'Eduard insinua, com de passada, que potser han estat alumnes del mateix centre...

Tanmateix, les relacions entre l'Eduard i la seva mare no són del tot bones; cada cop, hi ha més moments de tensió: amb la pèrdua del marit ella ha de bregar tota sola per tirar endavant la casa i el noi, que enyora molt el pare i es ressent de la situació; a més, està en plena adolescència i té el cap ple de dubtes. Diu a la seva mare que està fart d'estudiar música, que ho vol deixar, i comença una inevitable discussió com d'altres que s'aniran produint cada cop amb més freqüència.

Com que la mare se'n va molt aviat a treballar, l'Eduard s'ha de fer càrrec del seu germà petit: ha d'ajudar-lo a vestir-se i donar-li l'esmorzar; després el deixa a casa d'una veïna, la Teresa, separada i amb un fill de l'edat de l'Enric. L'Eduard troba molt atractiva la veïna, tant, que cada cop que la veu no pot evitar de pensar que hauria d'aconseguir que ella es fixés en ell.

A l'institut el director ha iniciat una investigació per desemmascarar qui va entrar al centre l'altra nit, va trencar un munt de material i va pintar aquella frase tan insultant... El tutor de la classe de l'Eduard també els fa un seguit de reflexions sobre el tema. Sembla que s'ensumen qui ha estat, però necessiten que els ho confirmin. L'Eduard en sap alguna cosa?

Aquestes últimes setmanes, a més, el xicot no ha tret gaire bones notes i ha deixat de lliurar un treball. Es mostra estrany, desganat, com absent, i no s'està tant amb la seva colla habitual. De vegades, ho engegaria tot a fer punyetes...: estudis, família i amics. Però sempre hi ha algú disposat a recordar-li que els amics mai no et deixen sol i a ell això li agrada.

El curs s'acaba, comencen les festes i, amb aquestes, s'inicia l'espiral que anirà xuclant l'Eduard cap al bàndol equivocat, encara que ell està convençut que fins ara el que havia estat equivocat era ell per haver-se perdut l'alcohol, els porros, les baralles, en definitiva, la desinhibició absoluta. Els seus amics se'n adonen, la seva mare també, però ell ni se'ls escolta. Cada cop va més amb l'Albert i els seus acòlits, deixa de banda la colla de sempre i planteja a la mare que

L'OBRA I EL SEU ENTORN

L'ARGUMENT

vol buscar una feina que li permeti no haver de reprendre els estudis al setembre. De moment, va unes quantes hores cada dia al bar d'un oncle, a donar-li un cop de mà, però se'n cansa aviat. L'Albert l'arrossega cada cop més i ell es deixa portar. La Núria, una bona amiga del grup que l'Eduard troba molt legal, mira de fer-lo reaccionar de tant en tant perquè s'adoni del que està fent o, més ben dit, del que s'està deixant perdre.

Cap a mitjan agost la mare li diu que ja no pot suportar aquesta situació i l'Eduard pensa que potser sí que n'ha fet un gra massa i accepta començar el batxillerat a l'institut.

Però l'inici del curs no arregla gaire les coses. El noi ha continuat anant amb l'Albert i ara es troba que els seus amics d'abans el van deixant de banda, no de manera radical, però sí que nota que ningú no s'asseu al seu costat a la classe, que no el tenen en compte a l'hora de fer treballs en grup, que se'l miren amb recel... Per acabar-ho d'adobar, la seva incondicional opció per l'Albert comença a mostrar alguna escletxa: observa actituds del noi que no li agraden, com, per exemple, la relació que té amb l'Anna, amb la qual l'Albert s'enrotlla de tant en tant.

Amb els professors tampoc no acaba de connectar-hi, excepte amb la professora de literatura, la Maite, que ha començat el curs llegint-los unes quantes pàgines d'*El vigilant en el camp de sègol*. Aquesta novel·la li ha cridat l'atenció i la va llegint a estones a casa. El protagonista i ell tenen tants punts en comú...

Un dia es produeix un succés que posarà l'Eduard entre l'espasa i la paret: haurà de decidir de quina part està, si de l'Albert i la seva colla o dels nois que, malgrat tot, no han deixat de ser els seus amics. I torna a equivocar-se; ara ja ha tocat fons i només la Núria continua recordant-li que pot comptar amb ella, que reflexioni.

Poc després, l'Albert planeja una altra malifeta: vol tornar a entrar a l'institut i fer-hi encara més destrosses. L'Eduard els n'ha de facilitar la clau del gimnàs. Fart de tot, enutjat amb si mateix pel caire que van agafant les coses, vol demostrar que pot fer-ho i hi accedeix; fins que arriba el moment de la veritat. Aleshores, comença a dubtar i és incapaç de dur a terme l'acció que li han adjudicat. Febrós, marxa cap a casa i es passa un parell de dies delirant; quan, un cop superada la crisi gripal, dóna un cop d'ull al mòbil, convençut que tot seran trucades de l'Albert preguntant-li on és i renegant de la seva covardia, es troba també el missatge que li retorna l'ànim: la Núria li diu que els de la colla de sempre l'enyoren i que l'esperen al local.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

GÈNERE, ESTIL I CONTEXT LITERARI

A fer punyetes! és una novel·la realista, versemblant de principi a fi. Res del que s'hi explica és desmesurat ni estrambòtic, ni, per descomptat, fantasiós. Els personatges són ben creïbles: els nois i les noies, amb les seves dèries i les seves maneres de passar-s'ho bé; els adults —mares, pares, veïns i professors—, amb la seva actitud protectora, els seus maldecaps, els seus plantejaments, les seves conviccions de vegades poc flexibles... I les diferents històries que creuen la trama: totes reflectides com si la realitat es mirés al mirall.

El context literari conté força trets de la psicoliteratura. Aquest context defineix el gènere —adreçat al públic juvenil—, que marca unes normes de conducta —en aquest cas des de l'evidència d'aquells que no les respecten, l'Albert i la seva colla—, que explica uns sentiments comuns en l'etapa adolescent i que mostra la realitat d'alguns adults —amb els seus problemes, la seva particular visió del món, els seus consells—, alhora que posa de relleu valors socials i ètics diversos, com ara l'amistat i el respecte a les persones i a tot el que ens envolta.

L'estil és fluid, amb la informació adient per mantenir un ritme àgil que no distregui l'acció amb dades supèrflues. Les tres pàgines inicials són un bon presagi de la història que ve a continuació: explicada amb claredat i amb petits sotracos oportuns que mantenen ben viva l'atenció del lector.

El desenvolupament cronològic és lineal, tot i que hi presenta alguna retrospectiva o *flashback* per acabar de contextualitzar la manera de fer del protagonista i, també, d'altres personatges. La trama es desenvolupa en cinc o sis mesos aproximadament, des de les acaballes d'un curs escolar fins a unes quantes setmanes després d'haver-ne començat un altre, i hi ha alguna el·lipsi narrativa, de manera que d'un capítol a l'altre poden haver transcorregut uns quants dies o unes quantes setmanes, segons el cas. Quant a l'emplaçament local, l'obra transcorre a Vilanova del Tossal —nom i lloc de ficció, inspirats, segons explica el mateix autor, en Alpicat, el poble on va néixer—, en diversos espais, oberts —carrers i places— i tancats —l'institut, el Lokal, la casa de l'Eduard i la de la Teresa.

El narrador és omniscient i utilitza els verbs en present, sense deixar de banda el passat. Hi predomina la narració de fets, ben alternats amb diàlegs —sovint breus, de frases curtes— i, de tant en tant, pinzellades descriptives, sobretot de persones.

L'estructura de la novel·la és molt regular i consta de tres parts de nou capítols cadascuna: la primera es titula «L'incident» i s'estén del capítol I al IX; la segona, «Un peu a cada banda», va del capítol X al XVIII, i la tercera, «El dilema», del capítol XIX al XXVII. La primera part està precedida per un text —del tot encertat en l'adjectivació i la puntuació— de tres pàgines que constitueixen l'esca del conflicte: és de nit i es dibuixa la silueta de tres nois davant d'un edifici; de sobte es comença a sentir trencadissa de vidres... El plantejament arriba fins a la pàgina 29, final del segon capítol; ara el lector ja sap què ha passat i coneix els personatges principals; el nus conclou en la pàgina 175, al final del capítol XXV, però abans ja s'ha produït el clímax entre les pàgines 159 i 161, en les quals el narrador reproduïx amb molta traça totes les contradiccions i les pors que tenallen la ment de l'Eduard. El desenllaç ocupa els dos darrers capítols: l'Eduard s'ha de decidir, o fa el que li diu l'Albert o ha de ser valent i demostrar-li que ja en té prou.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

GÈNERE, ESTIL I CONTEXT LITERARI

Els personatges estan ben caracteritzats, resulten creïbles i actuen en conseqüència; no fan cap sortida de to exagerada ni provoquen cap situació inversemblant. Són personatges construïts a partir de l'observació de la realitat, de l'entorn quotidià, i dels quals el lector va obtenint dades físiques i psicològiques —què pensen, com actuen— a mesura que avança la trama. Per aconseguir això, el narrador no s'esplaia en descripcions llargues, sinó que va aportant la informació de manera puntual, ara un detall, ara un altre, i tot seguit ens fa memòria d'un altre que ja havia esmentat al començament... i així n'anem perfilant els retrats.

El protagonista, l'Eduard, és un noi com molts altres de la seva edat, un bon estudiant que es va sentint aclaparat per les petites i grans coses —la mort del pare n'és una— que li succeeixen. La seva actitud amb la família, els amics i els professors va canviant de manera progressiva —es mostra rebel i alhora desmotivada—, fins al punt que tothom està preocupat per ell. Va sortir l'estiu passat amb una noia, l'Anna, que ara té una relació amb l'Albert, però ho van deixar córrer i en aquests moments no sap ben bé qui li agrada; o sí, sí que ho sap, tot i que reconeix que es tracta d'una atracció purament física: la veïna separada.

L'antagonista, l'Albert, va agafant relleu a mesura que avança la història. Passa de ser una silueta fosca, un bon amic d'anys enrere, a materialitzar tot allò que fins ara havia estat del tot prescindible per a l'Eduard; representa el costat fosc del camí. Tanmateix, el narrador no el presenta com un ésser negatiu irrecuperable, sinó que més aviat atribueix el seu comportament a les adversitats familiars que ha experimentat; ara bé, el problema s'agreuja amb els col·legues que l'envolten: personatges sense rumb ni objectius.

El lèxic és ric i adequat a qualsevol tipus de lector, ja que l'autor incorpora un vocabulari entenedor. Però quan reproduceix pensaments i diàlegs, recorre al registre col·loquial —en algunes ocasions vulgar— i inclou força vocables d'argot, tant del món estudiantil com del marginal. També hi trobem un ampli ventall de locucions i frases fetes. El conjunt esdevé totalment reeixit i col·labora a aconseguir la versemblança de la narració.

TEMA I SUBTEMES

El tema predominant en l'obra és el **valor de l'amistat**, si bé va intrínscament vinculat amb un altre que serveix de pretext o de punt de partida: **trobar el camí**. Així, en la pàgina 163 llegim sobre l'Eduard: «[...] actualitza el Facebook i (per Internet com per la vida) navega una estona sense rumb». Aquesta frase, com d'altres que van sortint al llarg del llibre, constata el sentiment d'indecisió, de dubte que aclapara el noi —es podria utilitzar el plural, de fet, per incloure-hi l'Albert i algun personatge més—; tot se li ajunta, i es mostra rebel amb el seu entorn: ha perdut el pare —i l'Albert, el germà i, d'alguna manera, la mare—, se sent insatisfet amb si mateix, no sap què fer i té ganes d'engegar-ho tot a fer punyetes, com explicita el títol.

El dubte, que fa de fil conductor de la novel·la, oscil·la al voltant de dues actituds que esdevenen totalment oposades: d'una banda, cal ser responsable, bon estudiant, treballar, escoltar els grans i, de l'altra, de què serveix ser tot això o fer tot això. Tanmateix, a la vida cal triar, i cal saber triar, i sempre hi ha algú que ens hi pot ajudar.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

TEMA I SUBTEMES

Els subtemes són nombrosos i proporcionen força elements de treball, de recerca i de reflexió, tant per a activitats vinculades amb la diversitat com amb la interdisciplinarietat. Així, destaquen el **consum d'alcohol i drogues en l'adolescència**, la **xenofòbia**, la **monotonia** i la **desolació de la vellesa**, la **importància dels estudis**, la **descoberta del sexe** —i, de retruc, l'atracció envers els adults—, els **beneficis de treballar a l'estiu**, la **finalitat de les pintades**, l'**embaràs de les noies adolescents**...

I, deixats expressament per al final, el tòpic de les **males companyies** —sempre és culpa dels altres que algú vagi pel mal camí?— i el valor de la **literatura com a revulsiu de la desídia**, com a bàlsam i ajuda mental, ja que pot ser que, davant un bon llibre, el lector, en identificar-se amb el personatge i les seves vivències, reaccioni i es plantegi de resoldre el que l'està afectant.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

A més de la novel·la *A fer punyetes!*, en Llorenç Capdevila ha publicat aquests altres títols:

Narrativa per a adults

- *Racó de món* (Ed. El Mèdol, 2000)
- *El color del crepuscle* (Ed. Columna, 2001)
- *O rei o res!* (Ed. Columna, 2003)
- *Ànima de llop* (Ed. Proa, 2005)
- *Serrallonga, l'últim bandoler* (Ed. Proa, 2006)
- *Els diaris de Pascal* (Ed. Proa-TV3, 2008)
- *Sota la pell* (Ed. Proa, 2010)
- *Tothom a terra!* (Ed. L'Albí, 2011)

Narrativa per a joves

- *El secret del bandoler* (Ed. Cruïlla, 2007)

En Llorenç Capdevila ha guanyat els premis següents:

1999 Premi Vila d'Ascó de narrativa per *Racó de món*

2000 Premi Leandre Colomer de novel·la d'Història de Catalunya per *El color del crepuscle*

2004 Premi El Lector de l'Odissea per *Ànima de llop*

2004 Premi Gran Angular per *El secret del bandoler*

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

Els llibres següents poden ser útils per treballar la novel·la:

- BORDONS, GLÒRIA; DÍAZ-PLAJA, ANA [coord.]: *Ensenyar literatura a secundària. La formació de lectors crítics, motivats i cultes*. Barcelona, Graó, 2004.
- COLOMER, TERESA [coord.]: *Lecturas adolescentes*. Barcelona, Graó, 2009.
- DIVERSOS AUTORS: *La literatura infantil i juvenil catalana: un segle de canvis*. Barcelona, ICE de la UAB, 2002.
- GIRBÉS, J. C.: *Llegir per a créixer. Guia pràctica per a fer fills lectors*. Alzira, Bromera, 2007.
- LLUCH, GEMMA: *La lectura al Centre. Llegir (i escriure) llibres, pantalles, documents al Pla de Lectura de Centre*. Alzira, Bromera, 2012.
- MANRESA, MIREIA: «Lectures dels adolescents: entre la tria personal i la selecció escolar», dins *Articles de didàctica de la llengua i la literatura*, 2007, núm. 41, p. 71-86.

També podeu consultar aquestes pàgines web relacionades amb la novel·la:

www.barcanova.cat
www.espaibarcanova.cat

(Contenen informació sobre l'editorial, l'autor i conceptes varis sobre la novel·la de gènere.)

www.escriptors.cat/autors/capdevilall/index.php

(Pàgina web de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana dedicada a en Llorenç Capdevila.)

http://ca.wikipedia.org/wiki/Lloren%C3%A7_Capdevila_i_Roure

(Pàgina web de la Viquipèdia dedicada a en Llorenç Capdevila.)

<http://comunitat.diaridegirona.cat/entrevista-chat/2445/Sant-Jordi/Lloren%C3%A7-Capdevila/entrevista.html>

(Entrevista a en Llorenç Capdevila publicada el 20 d'abril de 2011 en el *Diari de Girona*.)

<http://llorenccapdevila.blogspot.com.es/2012/04/la-novella-juvenil-no-ha-dalliconar.html>

(Bloc d'en Llorenç Capdevila titulat *Lletra de batalla*.)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

<http://roserclaver.wordpress.com/2011/11/02/tothom-a-terra/>

(Bloc de la Roser Claver publicat el 2 de novembre de 2011 que parla de la presentació a la Biblioteca Jaume Perramon de Manresa del llibre *Tothom a terra!* d'en Llorenç Capdevila.)

www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/a5a8b816-699a-4d99-bacd-850f9995acbf/conf_0910_llegir_assaborir_jutjar.pdf

(Conferència d'Ana Díaz-Plaja titulada *Llegir, assaborir, Jutjar. Tres aspectes i un sol objectiu?* dins el cicle de conferències *El gust per la lectura*, anys 2009-2010.)

www.xtec.cat/sgfp/llicencies/200506/memories/1041m.pdf

(S'hi pot consultar la *Guia de literatura juvenil per a professors de secundària i per a la biblioteca escolar* per al curs escolar 2005-2006 d'en Josep-Francesc Delgado Mercader.)

<http://quadern.blogs.com/literaturajuvenil/>

(Bloc titulat *Literatura juvenil (o no) en català* que ofereix informació completa i detallada sobre tot allò relacionat amb la LIJ.)

www.revistaclij.com

(Revista especialitzada en literatura infantil i juvenil que pretén dignificar la literatura adreçada a un públic no adult i defensar la importància cultural de la lectura des de la infància.)

www.andreusotorra.com/cornabou/index.html

(Revista electrònica, molt completa, especialitzada en literatura infantil i juvenil.)

www.ibby.org/fileadmin/template/main/bookbird_specialissue/BB_Spanish_July_Art4_Castellano_Rev.7-07.pdf

(Article de la Teresa Mañà sobre la literatura infantil i juvenil del nou segle.)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

centros.uv.es/web/departamentos/D80/data/tablonetablon_general/PDF62.pdf

(Conté informació sobre els gèneres literaris i la literatura infantil i juvenil.)

www.youtube.com/watch?v=5xzsmQ7Uw4o

(Videoclip de la cançó *La Flama* del disc titulat amb el mateix nom del grup valencià Obrint Pas.)

<http://letrasyacordes.net/cancion/40949>

(Lletra i acords de la cançó *La Flama* del grup Obrint Pas.)

www.obrintpas.com/

(Presentació del vídeo del disc *Coratge* del grup Obrint Pas.)

<http://personal.telefonica.terra.es/web/rockcatala/lletres/llobrint/llobrint.htm>

(S'hi poden consultar les lletres de les cançons del grup Obrint Pas.)

http://la-fera-ferotge.blogspot.com.es/2010_04_01_archive.html

(Bloc titulat *La fera ferotge* en el qual es fa una anàlisi de les manifestacions culturals de la cançó i la poesia als últims anys del règim franquista.)

www.acords.net/lletra.php?titol=Digue_mquem_estimes&grup=elspets

(S'hi pot consultar la lletra de la cançó *Digue'm que m'estimes d'Els Pets*.)

http://es.wikipedia.org/wiki/Rumba_catalana

(Pàgina de la Viquipèdia dedicada a la rumba catalana.)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

www.bauleros.org/tierraylibertad.html

(Web sobre la pel·lícula *Terra i llibertat* de Ken Loach.)

www.batallaebre.org/

(Web del Museu Memorial de l'Exili dedicat a la batalla de l'Ebre.)

www.revistacambrils.com/pagines/reportatges/Bibero/biberons1.html

(Article del número 292 de la *Revista Cambrils* publicat el novembre de 1995 titulat «Anar a la guerra als disset anys» i que tracta de la lleva del 41, anomenada del «biberó», la més jove que va participar en la Guerra Civil.)

www.xtec.cat/centres/a8014401/doccodel.htm

(S'hi poden consultar les competències i els deures dels delegats i delegades de curs.)

www20.gencat.cat/portal/site/Joventut/menuitem

(Web de la Direcció General de Joventut en la qual s'explica com es pot obtenir el graduat en ESO.)

<http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/index.php?module=FAQ#faq7>

(Portal titulat *Currículum i Organització* que recull informació i documents de caire pedagògic, normatiu i també d'organització i qualitat per al professorat d'educació infantil, educació primària, ESO, batxillerat i per a la formació de persones adultes.)

www.alpicat.cat/

(Web de l'Ajuntament d'Alpicat, poble on va néixer en Llorenç Capdevila.)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

www.municat.gencat.cat/municat/index.php?page=consulta&mostraEns=2502360009

(Web titulat *Municat*, dedicat als municipis i les comarques de Catalunya.)

www.grec.net

(Web de l'Enciclopèdia Catalana.)

www.escriptors.cat/autors/andresv/
www.escriptors.cat/autors/salvatpapasseitj/

(Pàgines web de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana dedicades a Vicent Andrés Estellés i Joan Salvat-Papasseit.)

www.mallorcaweb.com/magpoesia/estelles/

(Pàgina web de Magisteri Teatre – Mag Poesia, que impulsa la difusió de la poesia catalana a través d'Internet dedicada a Vicent Andrés Estellés.)

http://ca.wikipedia.org/wiki/El_vigilant_en_el_camp_de_s%C3%A8gol

(Article de la Viquipèdia dedicat a la novel·la *El vigilant en el camp de sègol* de J. D. Salinger.)

www.324.cat/noticia/498345/ociicultura/Mor-J-D-Salinger-autor-dEl-vigilant-en-el-camp-de-segol

(Vídeo emès en el portal informatiu de TV3 3/24 dedicat a l'escriptor nord-americà J. D. Salinger amb motiu de la seva mort.)

http://cultura.elpais.com/cultura/2010/01/28/actualidad/1264633205_850215.html

(Article publicat en el diari *El País* amb motiu de la mort de J. D. Salinger.)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

www.edu365.cat/eso/muds/catala/lectures/segol/index.htm

(Guia de lectura organitzada en els apartats «Qui l'ha escrit», «Abans de llegir», «Comprensió» i «Després de llegir» sobre *El vigilant en el camp de sègol* a càrrec d'en Biel Ferrer Puig.)

www.cerveart.com/web/catala/proces.pdf

(Pàgina que explica com s'elabora la cervesa.)

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

Indicacions per al professorat

La novel·la *A fer punyetes!*, que comença quan els protagonistes estan acabant 4t d'ESO i finalitza quan ja han iniciat el batxillerat, és recomanada per a nois i noies de segon cicle d'ESO. Atès que es tracta d'una història que atrau des de la primera línia, cal aprofitar aquest punt a favor i fer que la lectura, a més d'entretinguda, esdevingui profitosa. Per aquesta raó, i també per incentivar la transversalitat, el desenvolupament de les competències bàsiques, el treball cooperatiu i, de manera especial, la formació de lectors literaris, les activitats estan plantejades tenint en compte tots aquests aspectes. Caldrà que el professor o la professora en seleccioni les que consideri més adients i interessants segons el perfil de l'alumnat i la temporització fixada per al treball de la lectura dins la programació del curs.

El treball cooperatiu incentiva la implicació en les tasques assignades; tenint en compte el tema —i els subtemes— d'aquesta novel·la, que afavoreix el fet de valorar l'ajut dels altres, el professor pot optar perquè la majoria d'activitats es facin en equip.

Abans de començar la lectura de la novel·la, porteu el llibre a classe i comenteu la fotografia i el títol de la portada (després incidiu en el seu significat) i la contraportada (feu que algun alumne llegeixi en veu alta la informació sobre l'autor i la sinopsi de la novel·la). A continuació, comenteu la pàgina de crèdits, la dedicatòria i l'índex.

Tot seguit, accediu amb els alumnes al bloc de l'autor, <http://llorenccapdevila.blogspot.com>, i comenteu-lo.

Establiu les dates per fer un seguiment de la lectura mitjançant les activitats seleccionades. Si teniu prou temps, en treballar l'apartat «Abans de la lectura», proposeu als alumnes que vagin elaborant unes fitxes o un dossier de treball amb diversos apartats, segons el material i les dades que els feu recollir i qualsevol tipus d'anotació relacionada amb la lectura. Podeu distribuir la feina entre els alumnes, de manera que uns quants elaborin la fitxa referent als llocs i espais del poble, uns altres la referent als solistes i els grups musicals, uns altres la referent al vocabulari, etc.

Si treballen amb l'ordinador, és convenient que obrin una carpeta en la qual vagin desant tota la informació i el material elaborat. Si disposeu d'un bloc d'aula o un *moodle*, suggeriu-los que, a mesura que vagin llegint la novel·la, hi pugin algun fragment que els cridi l'atenció, amb una imatge adient i original (si pot ser, que hagin fet ells mateixos) i un breu comentari de la tria que hagin fet.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

1. Observa atentament la portada del llibre i fes les activitats següents:

a) Digues què et suggereixen el títol i la il·lustració i contrasta les teves opinions amb les dels teus companys i companyes.

b) Escolta amb atenció el company o la companya que llegirà en veu la contraportada, que conté informació sobre l'autor i una presentació breu de la història que llegiràs.

c) Escriu un text de 50 paraules aproximadament sobre les teves primeres impressions tant de l'autor com del resum de la novel·la.

Nom de l'autor:

Editorial:

Lloc i any d'edició:

ISBN:

Equip editorial:

e) Llegeix la dedicatòria de la pàgina següent, comenta-la amb els companys i companyes i anota'n les diferents opinions.

This image shows a full page of blank handwriting practice paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal red lines across the entire width of the page, providing a guide for letter height and placement. The background is plain white, and there are no margins, text, or other markings present.

BARCANOVA
EDITORIALE

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

2. Entra en el bloc d'en Llorenç Capdevila i després en la pàgina web de l'editorial: hi trobaràs informació sobre l'autor i la seva tasca d'escriptor. Pots ampliar-la a partir d'altres enllaços que et proporcionarà el professor o la professora.
3. A mesura que llegeixis la novel·la, vés apuntant tots els noms dels llocs i espais de Vilanova del Tossal, com, per exemple: plaça de la Font (p. 69), davant de la biblioteca (p. 102), etc.
4. Als personatges de la novel·la els agrada la música. Escriu el nom dels cantants, els grups musicals i les cançons a mesura que vagin sortint.
5. Vés anotant les paraules i expressions que et cridin l'atenció, classifica-les segons que siguin lèxic que desconeguis, locucions i frases fetes o argot i escriu-ne el significat.

Lèxic desconegut	Significat	Locucions i frases fetes	Significat	Argot	Significat
vènia (p. 62)	...	estovar el crostó (p. 114)	...	mindundi (p. 92)	...
solvent (p. 75)	...	cantar la canya (p. 167)	...	papejar (p. 100)	...

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Indicacions per al professorat

Per les característiques de la novel·la, és aconsellable que els alumnes facin les activitats al final de la primera part, atès que ja hi ha diversos temes oberts i, per tant, uns quants interrogants dels quals poden anar buscant la resposta. A més, la trama mostrarà un gir en l'actitud del protagonista, fet que val la pena comentar. D'aquesta manera, podeu controlar que han entès la història, aclarir-los els dubtes que tinguin i, si convé, reconduir alguna tasca.

Repasseu amb els alumnes les pàgines que han llegit fins ara i comenteu quina impressió els han causat els fets que han llegit, quines hipòtesis estableixen, etc. Feu-ho com si es tractés d'una reunió entre especialistes, perquè s'hi sentin implicats i entenguin que el que estan fent és interessant per a tothom. Han de respectar el torn de paraula i procurar que les intervencions tinguin coherència amb el que s'ha anat dient.

Si ja han penjat algun fragment de text comentat i il·lustrat en el bloc d'aula o en el *moodle*, feu-ne les valoracions adients. Si encara no ho han fet, recordeu-los que hi poden penjar tantes entrades com vulguin.

Feu-los llegir en veu alta algun fragment de la novel·la que ja hagin llegit pel seu compte, per exemple, els capítols IV, V i IX, perquè, a banda de l'Eduard, hi intervenen personatges diferents i també tracten diversos temes. Podeu proposar que alguns alumnes en facin una lectura dramatitzada; ara, cal que tinguin en compte la intervenció dels personatges i del narrador. Canvieu els lectors segons els personatges de manera que hi intervinguin com més alumnes millor.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

1. En grups de tres, comenta amb els companys i el professor o la professora el que ja has llegit fins ara i anota-ho en un full a part. Fins i tot, et pots aventurar a insinuar cap on es decantarà la història... Al final, comprova si la intuïció t'ha fallat o si l'has encertat i comenta-ho amb la resta de companys i companyes de la classe.

2. Resumeix en 100 paraules aproximadament el que expliquen les tres primeres pàgines de la novel·la.

3. Qui creus que són els responsables de les destrosses de l'institut?

4. Torna a llegir l'últim paràgraf de la pàgina 21 i escriu en estil directe les paraules del director des de «explica que...». Hi has hagut de fer gaires canvis? Per què?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

5. Ara que ja ets en el nus de la història, fins on situaries el plantejament? Justifica la resposta.

6. Què et suggereix el títol «Un peu a cada banda» que encapçala la segona part?

7. En Llorenç Capdevila explica que es va inspirar en Alpocat, el seu poble natal, per crear Vilanova del Tossal. Busca informació sobre aquesta població en alguna font enciclopèdica o a Internet.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

8. En la pàgina 24, llegim que la colla no pot escoltar música amb auriculars al Lokal. Què et sembla aquest pacte? Raona la resposta.

9. Per què en la pàgina 25 l'Àngel es posa vermell quan parlen de la Festa Major?

10. Què sent l'Eduard quan veu la seva veïna? Creus que és normal la seva reacció? Justifica la teva resposta.

11. En la pàgina 45, llegim que sota la samarreta de la Teresa sembla que s'hi belluguin un parell de flams de gelatina.

a) Què vol dir aquesta expressió?

b) Quina figura retòrica utilitza el narrador?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

12. En la pàgina 51, llegim que els alumnes, per referir-se a la professora de matemàtiques, fan servir l'àlies la Terminator.

a) Què és un àlies?

b) Per què creus que els alumnes anomenen així la professora de matemàtiques?

13. En la pàgina 52 el narrador presenta el Guillem, el tutor de la classe de l'Eduard.

a) Quins trets del seu caràcter destaca?

b) Per què és tota una llegenda a l'institut?

c) Per què és admirat per uns alumnes i odiat per uns altres?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

14. Llegeix el fragment de les pàgines 52 i 53 que explica com el Guillem i els seus companys es van oposar a la construcció del camp de golf des de «Qui més qui menys [...]» fins a «[...] de la veritat» i resumeix-lo en 100 paraules aproximadament.

15. Què vol dir l'expressió *tenir paciència infinita* de la pàgina 56?

16. En la pàgina 60, l'Eduard pensa que aprovar l'ESO és a l'abast de qualsevol amb una mica d'interès. Hi estàs d'acord? Argumenta la teva opinió.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

17. Observa com es distribueixen els grups d'alumnes a l'hora del pati a la teva escola o institut i compara-ho amb el que s'explica en les pàgines 61 i 62 des de «Al pati de l'institut cada colla té el seu racó [...]» fins a «les escales d'accés a la cantina».

18. En la pàgina 62 llegim que a l'institut hi ha un grupet de *friquis*.

a) Què és un *friqui*?

b) D'on prové aquesta paraula?

c) Si busques aquesta paraula en el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans, t'adonaràs que no hi està recollida. Com es diuen aquestes paraules que manllevem d'altres llengües?

19. Per què creus que l'Eduard sospita el que deuen pensar alguns companys de la seva xerrada amb el tutor?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

20. Llegeix el fragment de la pàgina 68 que va des de «Mai no li ha agradat [...]» fins a «[...] sentir-s'hi atret» i explica sobretot els sentiments de l'Eduard que es descriuen en les tres últimes línies.

21. En la pàgina 70 l'Eduard decideix passar al vespre per ca la Teresa amb l'excusa d'agafar la pel·lícula i arriba a casa passada la mitjanit. Què creus que deu haver estat fent l'Eduard en tota aquesta estona?

22. Escriu al costat de cada afirmació una **C** si és certa o una **F** si és falsa:

- a) Els causants de la bretolada han fet destrosses però no han robat res. ____
- b) L'Enric té dos germans. ____
- c) La mare de l'Àngel és la regidora de Festes, Educació i Joventut del poble. ____
- d) *Terra i llibertat* és una pel·lícula bèl·lica. ____
- e) El Pere Maria és el professor de matemàtiques. ____
- f) El tutor permet que l'Eduard presenti un treball fora de termini. ____
- g) L'Oriol és especialista a rebatejar els professors. ____
- h) El Rabosa és un tap de bassa de 3r d'ESO. ____
- i) A l'Enric li agrada fullejar contes il·lustrats. ____
- j) La història està narrada en present. ____
- k) L'Àlex i els seus col·legues són uns friquis. ____
- l) La veïna de l'Eduard és una dona esquifida. ____

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

1. Comprova les anotacions que vas fer abans de la lectura sobre l'autor i el resum de la novel·la. Ara que ja has llegit el llibre, en matisaries o en canviaries alguna? Per què?

2. Revisa les dades que has anat recollint en les activitats 3, 4 i 5 de l'apartat «Abans de la lectura» i contrasta-les amb les dels teus companys i companyes i completa-les si cal.

3. Si durant la lectura vas avançar cap on es decantaria la història, ara és el moment de comprovar la teva intuïció. En quina mesura has encertat les teves suposicions?

4. Amb quins tres adjectius definiries el final del llibre?

5. Identifica el narrador o narradors de la història. Tingues en compte la persona gramatical, el punt de vista, etc.

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

6. Assenyala quins capítols formen el plantejament, el nus i el desenllaç de la història.

7. Marca qui són el protagonista i l'antagonista de la novel·la:

☐

L'Eduard i l'Oriol

☐

L'Eduard i l'Albert

☐

L'Eduard i la Núria

8. Quin consideres que és el tema principal de la novel·la *A fer punyetes!*? Justifica la resposta.

9. Quina situació —comuna a diversos personatges— actua com a fil conductor en la novel·la?

10. A quin gènere pertany la novel·la?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

11. Analitza el vocabulari que utilitza l'autor en la novel·la i posa'n exemples.

12. Relaciona cada nom amb la dada corresponent:

a) Eduard	1) tap de bassa
b) Nil	2) professora de literatura
c) Núria	3) antagonista
d) Xevi	4) conjunt musical de l'Oriol
e) Rabosa	5) protagonista
f) Gargamel	6) exparella de l'Eduard
g) veïna	7) amic de l'Eduard
h) Maite	8) nazi
i) Albert	9) mare del Nil
j) Anna	10) tutor
k) Àlex	11) amic de l'Enric
l) Ulldebou	12) noia molt legal

13. Com descriuries el personatge de l'Eduard?

14. Com descriuries el personatge de l'Albert?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

15. Llegeix les pàgines 132 i 133 i explica com et sentiries si fossis la mare de l'Eduard.

16. Valora el paper de la Núria al llarg de la trama.

17. Explica la trajectòria que ha seguit l'Eduard durant l'estiu.

18. Per què la classe de literatura és diferent i interessant?

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

19. Què creus que tenen en comú l'Eduard i el protagonista d'*El vigilant en el camp de sègol*?

20. Què fa que l'Eduard reaccioni i desobeeixi les ordres de l'Albert?

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

1. Relaciona el títol de la novel·la amb el contingut en 100 paraules aproximadament.

2. Al llarg de quant de temps transcorre aproximadament aquesta història? Justifica la resposta.

3. Torna a llegir les tres primeres pàgines de la novel·la i fes-ne una valoració.

4. Llegeix aquesta frase de la pàgina 95 i digues per què és un exemple evident de narrador omniscient: «Sent la sang quan passa per les temples i juraria que les parets del crani són de vidre.»

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

5. Escriu alguna dada sobre aquests personatges de la novel·la:

– Oriol: _____

– Mare de l'Eduard: _____

– Tutor: _____

– Kevin: _____

6. Creus que la història de la novel·la és versemblant? Per quin motiu?

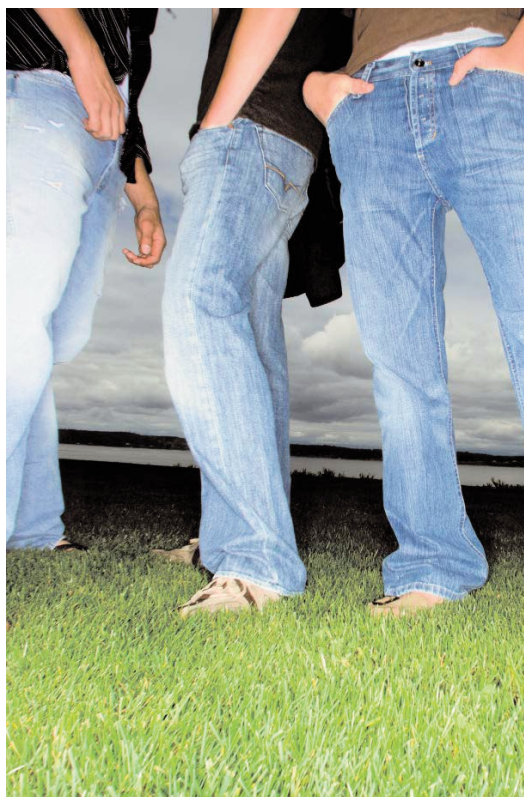
PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

7. Digues dos subtemes que es tractin al llarg de la novel·la.

8. Què fa reaccionar l'Eduard?

9. Com és el final de la novel·la, obert o tancat? Justifica la resposta.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

Indicacions per al professorat

Per fomentar l'expressió oral, a partir del tema o alguns subtemes i altres aspectes de la novel·la, es poden proposar les activitats següents, que tant poden ser de reforç com d'ampliació, segons les característiques i les aptituds dels alumnes:

a) Exposicions individuals sobre diferents temes, com per exemple:

- El fragment de la pàgina 18 que va des de «L'Eduard troba [...]» fins a «[...] una dona necessitada».
- La frase «aparcant el pobre vell en una residència» de la pàgina 23.
- El fet que la nota trimestral d'una assignatura no depengui solament d'un examen, com llegim en la pàgina 59.
- El fet que la mort d'un familiar proper pot afectar el rendiment escolar d'un alumne.
- Les funcions del delegat o la delegada de classe, amb referència a la frase «la Rosa és l'eterna delegada» de la pàgina 138.

Cada alumne ha d'escollir un tema o una frase de la novel·la, tot i que el professor pot suggerir-ne algun, i ha de preparar un guió a partir d'un tema o d'una frase amb un significat especial de la novel·la. Després, ha de fer-ne una breu dissertació als seus companys, que hauran d'intervenir aportant el seu punt de vista o fent preguntes relacionades amb el tema tractat.

b) Debats sobre diversos temes, com per exemple:

- L'actitud dels alumnes a classe en funció del professor (abans caldria tornar a llegir les pàgines 48 i 50 referents al professor Pere Maria).
- La frase de la pàgina 54: «És que el profe no s'imposa...»
- Els avantatges i els inconvenients de treballar durant les vacances d'estiu.
- El dret de la mare de l'Eduard de refer la seva vida (p. 86).
- La pregunta de la Núria a l'Eduard de la pàgina 117: «I si algun dia has de triar?»
- La frase que diu la Maite en la pàgina 144: «Els bons llibres [...] han de ser capaços de canviar el lector.»

Cal que un alumne faci de moderador.

c) Preparació en grup d'una sèrie de preguntes adreçades als personatges de la novel·la (l'Eduard, l'Albert, la veïna, la professora de literatura...). Aquestes preguntes hauran de ser contestades per un altre grup d'alumnes.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

1. En la pàgina 24 llegim que els amics de la colla del Lokal han fet un pacte.

a) Què han acordat que no pot fer cap d'ells?

b) Què et sembla aquesta decisió?

2. Per què en la pàgina 52 es compara la Rosa amb una cafetera a punt de començar a bullir?

3. Llegeix la pàgina 60 i digues a qui anomenen Gargamel els alumnes i per què creus que han triat aquest malnom.

4. En la pàgina 69 l'Albert i l'Eduard recorden una malifeta que van fer de petits. De quina malifeta es tracta?

5. Llegeix les pàgines 75 i 87 i completa aquesta informació:

L'Oriol toca la _____ amb el conjunt _____,
que fa versions de _____. L'altre conjunt del poble es
diu _____.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

6. Qui és el Fermí Garcia i a què es dedica?

7. Com és la relació entre el Rabosa i el seu pare?

8. L'Eduard finalment accepta treballar en un bar a l'estiu.

a) Per què diu que la feina al bar és soporífera?

b) De qui és el bar?

c) Quines condicions laborals ha imposat a l'Eduard?

9. Per què quan algú no fa res de bo es diu que és un bala perduda?

10. Qui és l'Àlex?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

11. Marca l'opció correcta en cada cas:

a) On es troba el Lokal?

- ☐ Al primer pis de cal Codony.
- ☐ En una barraca.
- ☐ Als baixos de cal Codony.

b) D'on és el conjunt Obrint Pas?

- ☐ De València.
- ☐ De Mallorca.
- ☐ De l'Aragó.

c) Quan convida l'àvia de Puigneulós, la seva família?

- ☐ Cada diumenge.
- ☐ Pel seu sant.
- ☐ No la convida mai.

d) Qui és la Rosa?

- ☐ La parella de l'Eduard.
- ☐ La professora d'anglès.
- ☐ L'eterna delegada.

e) Quants anys ha fet l'Enric i quan els ha fet?

- ☐ Ha fet vuit anys la setmana passada.
- ☐ Ha fet deu anys la setmana passada.
- ☐ Ha fet vuit anys per Nadal.

f) Qui és conegut amb el sobrenom de Rambo?

- ☐ El conserge.
- ☐ El tutor.
- ☐ El professor de filosofia.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

g) Què significa l'expressió *colla d'arplegats* de la pàgina 155?

- ☐ Significa que són els millors.
- ☐ És el nom d'un conjunt musical.
- ☐ Vol dir que no són gaire bons en el que fan.

h) Qui ha fet caure la moto del Xevi?

- ☐ L'Albert i el Kevin.
- ☐ L'Albert i l'Eduard.
- ☐ L'Albert i l'Anna.

i) Què llegeix la Maite als seus alumnes?

- ☐ Un llibre d'en Llorenç Capdevila.
- ☐ Un llibre de J. D. Salinger.
- ☐ Una revista.

j) A quin gènere pertany el llibre que llegeix la Maite?

- ☐ A la ciència-ficció.
- ☐ Al realisme.
- ☐ Al terror.

12. La tercera part de la novel·la es titula *El dilema*.

a) Què és un dilema?

b) Quin dilema es planteja en aquesta part?

13. Què significa que la Núria és molt legal?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

14. Què insinua la segona pintada que apareix a l'institut: «La merda també crema. Això serà l'infern»?

15. Llegeix la pàgina 171 i digues com és el protagonista de la novel·la de J. D. Salinger.

16. Què llegim que fa el conserge de l'institut cada dijous en la pàgina 177?

17. En la pàgina 186, l'Eduard troba a faltar les poca-soltades d'un company.

a) De quin company es tracta?

b) Què és una poca-soltada?

18. Què opines de la frase que tanca la novel·la: «La Núria és una tia extraordinària»?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

19. Escriu el significat de cadascuna d'aquestes paraules i, després, fes una frase en què quedi clar aquest significat (entre parèntesis hi ha la pàgina en què surten.)

a) vulnerable (p. 11): _____

b) primogènit (p. 40): _____

c) inequívoc (p. 78): _____

d) brogit (p. 131): _____

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

1. En la pàgina 29 la colla de l'Eduard escolta la rumba *Digue'm que m'estimes* d'Els Pets.

a) Què és una rumba?

b) En grup, llegiu la lletra de la rumba d'Els Pets que trobareu en la pàgina web www.acords.net/lletra.php?titol=Digue_mquem_estimes&grup=elspets i digueu de què parla.

2. Busca informació sobre la pel·lícula *Terra i llibertat* que surt en la pàgina 45 i completa aquesta fitxa:

TERRA I LLIBERTAT

Títol original: _____

Idioma de la versió original: _____

Any: _____

Director: _____

Intèrprets: _____

Durada: _____

Guió: _____

Temàtica: _____

Argument: _____

Pots consultar aquesta pàgina web: www.bauleros.org/tierraylibertad.html.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

3. En la pàgina 53 llegim que el Guillem i els seus companys van ocupar el saló de plens de l'ajuntament del poble quan eren joves. Què és un saló de plens?

4. Què creus que vol dir el tutor de l'Eduard als seus alumnes en la pàgina 56 quan afirma: «Estic tan segur que vosaltres m'ho podríeu dir com del fet que no m'ho direu...»?

5. Per què, quan en la pàgina 65 l'Albert pregunta a l'Eduard si vol saber com va anar la bretolada, aquest li respon que s'estima més no saber-ho?

6. El Hassan no s'ha tret el graduat en ESO.

a) Què vol dir aquesta afirmació?

b) Quins requisits es necessiten per graduar-se?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

7. En la pàgina 89 llegim que les lletres del grup valencià Obrint Pas són compromeses. Justifica aquesta afirmació.

8. En la pàgina 97 l'Eduard creu que la seva mare utilitza les llàgrimes per fer-li xantatge. Hi estàs d'acord? Per què?

9. En la pàgina 106 llegim que l'Oriol recicla les expressions de la iaia.

a) Què vol dir el narrador amb aquesta afirmació?

b) Què és una expressió reciclada?

10. Llegeix el paràgraf de la pàgina 111 que va des de «Esperen algú? [...]» fins a «[...] que passi el temps.» i digues què vol transmetre el narrador.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

11. Fins a la Festa Major, l'Eduard havia tingut un tracte cordial amb un company d'escola.

a) De qui es tracta?

b) Què és un tracte cordial?

c) De quin mot deriva l'adjectiu *cordial*?

12. Torna a llegir el fragment de la pàgina 125 a la 127 que va des de «Al seu davant [...]» fins a «[...] ha de ser ben dur». Creus que el narrador intenta buscar alguna explicació a l'actitud de l'Albert o potser el vol justificar? Raona la resposta.

13. En la pàgina 139 la Soumia ha tingut un incident. Resumeix què li ha passat i com han reaccionat els seus companys i companyes. Després digues què penses d'aquests fets.

14. En la pàgina 143 es parla d'un fet insòlit. De quin fet es tracta i per què es produeix en aquest context?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

15. Analitza quina intenció té aquesta afirmació de la pàgina 144: «[...] la literatura, com tota creació artística, no ha estat mai concebuda per formar part del temari de cap curs.»

16. Llegeix el segon paràgraf de la pàgina 153.

a) Escribe tots els adjectius que hi ha.

b) Digues quina connotació tenen les metàfores i les comparacions que hi ha en aquest paràgraf.

17. En la pàgina 158 surt l'expressió *ipso facto* en cursiva.

a) Per què surt destacada d'aquesta manera?

b) Què significa?

18. Quan en les pàgines 160 i 161 l'Eduard torna a classe després de la conversa amb el director, tothom se'l mira com si fos l'acusat. Valora les diferents reaccions dels companys i justifica la teva opinió.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

19. Digues per què el segon i el tercer paràgrafs de la pàgina 161 són un bon exemple de narrador omniscient.

20. Estàs d'acord amb el narrador quan afirma en la pàgina 169 que l'Eduard i el protagonista del llibre de J. D. Salinger s'assemblen? Argumenta la resposta.

21. La Teresa també ha llegit la novel·la de Salinger i en parla amb l'Eduard. Resumeix la conversa que mantenen tots dos en les pàgines 170 i 171.

22. Llegeix el diàleg que mantenen la Núria i l'Eduard en les pàgines 180 i 181.

a) Quin missatge es desprèn del diàleg?

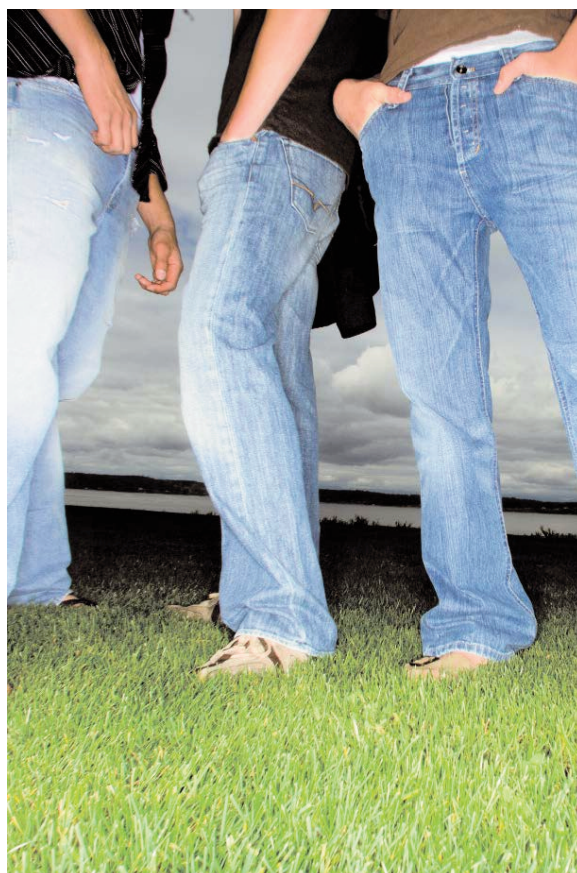
b) Creus que la Núria té raó? Per què?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

23. Torna a llegir el fragment de les pàgines 184 i 185 que va des de «I perdona'm [...]» fins a «[...] l'Eduard va adonar-se que la mare l'havia entès». Què creus que ha fet reaccionar l'Eduard?

24. Valora el final de la novel·la en 100 paraules aproximadament.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

25. Busca en el diccionari el significat d'aquestes paraules (entre parèntesis hi ha la pàgina en què surten). També en pots cercar sinònims intercanviables d'acord amb el context:

– xitxarel·lo (p. 21): _____

– augurar (p. 41): _____

– escarrassar-se (p. 49): _____

– arbitrarietat (p. 52): _____

– taxatiu (p. 54): _____

– pul·lular (p. 62): _____

– hilaritat (p. 67): _____

– diantre (p. 68): _____

– batussa (p. 93): _____

– gamarús (p. 97): _____

– tec (p. 99): _____

– reblar (p. 114): _____

– entomar (p. 121): _____

– remesa (p. 124): _____

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

– pòtol (p. 133): _____

– sorna (p. 151): _____

– especular (p. 161): _____

– barbamec (p. 164): _____

– trifulga (p. 165): _____

– broc (p. 174): _____

– condescendent (p. 179): _____

– esbatanat (p. 184): _____

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

OPINIONS I VALORACIONS

1. Ara que ja has llegit la novel·la i l'has treballat a fons, tens informació i arguments suficients per dir què t'ha semblat. Expressa la teva opinió en 200 paraules aproximadament.

[illegible]

2. Escriu un eslògan per a una revista que doni a conèixer aquest llibre i, en cas que t'hagi agradat, que animi a llegir-lo.

[illegible]

PROPOSTES LÚDIQUES

ACTIVITATS

1. Organitzeu un club de lectura a classe. Un dels alumnes farà de coordinador.
2. En grups, els alumnes podeu presentar la novel·la amb algun recurs TIC (PowerPoint, ISSUU, PREZI...). Procureu que les imatges s'adiguin amb el contingut de la història i que els textos siguin breus, clars i precisos.
3. Convideu en Llorenç Capdevila a visitar-vos a l'escola o institut perquè us expliqui les seves experiències com a escriptor. Prepareu abans amb l'ajut del professor o la professora unes quantes preguntes, com ara com se li va acudir el tema, on es va documentar, què li agrada de la seva feina, quins són els seus gustos literaris, etc.
4. Feu una lectura dramatitzada d'alguns dels fragments més emocionants de la novel·la *A fer punyetes!*, com, per exemple, els capítols II, VII, XII, XVIII i XXIII.
5. Feu una llista de totes les cançons concretes i els grups musicals que surten en la novel·la i escolteu-les. Després, digueu quina us ha agradat més i per què.
6. Feu un recull de notícies d'actes vandàlics en centres acadèmics i munteu uns plafons informatius amb aquestes notícies que convidin a la reflexió.

INTERDISCIPLINARIETAT

Indicacions per al professorat

A fer punyetes! és una novel·la que es pot treballar des de diferents àrees i de diferents maneres. Per aquest motiu, trobareu barrejades tant activitats per treballar en grup, com preguntes adreçades directament als alumnes i activitats guiades pel professor o la professora per treballar conjuntament. Tenint en compte aquesta particularitat, suggerim que totes les activitats d'aquest apartat es resolguin en fulls a part.

INTERDISCIPLINARIETAT

EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA – TUTORIA

1. Entre les pàgines 41 i 43, es tracta el tema de la malaltia del pare de l'Eduard. Comenta amb els companys i les companyes la manera com se n'assabenta l'Eduard, els tractaments mèdics, les esperances de recuperació, la mort...
2. En les pàgines 52 i 53, llegim que el tutor havia estat un activista a favor de causes ecològiques, però el narrador afegeix que això pot ser veritat o pot ser una llegenda. Creus que hi ha gent que defensa unes causes només de paraula i no pas amb fets? Raona la resposta.
3. Torna a llegir el fragment de les pàgines 55 i 56 que va des de «l'Àlex [...] desgrana tot de tòpics» fins a «l'origen dels moviments migratoris». Després, fes un estudi breu sobre la procedència dels companys i les companyes de classe i esbrina els teus orígens a partir dels teus rebesavis.
4. En la pàgina 63 la Núria diu convençuda que li sembla que si ella sabés qui va fer les destrosses ho diria al tutor.
 - a) Creus que ho faria realment?
 - b) Què et semblaria si realment no ho arribés a fer?
5. L'Eduard pensa que el Hassan i ell pertanyen a ambients massa allunyats i que, per tant, no podrien formar part de la mateixa colla. Comparteixes l'opinió de l'Eduard? Justifica la resposta.
6. Al Xevi li han regalat una Derbi nova com a premi per haver aprovat el curs. Què penses del fet que els pares premiïn els fills per haver obtingut bones notes?
7. Estàs d'acord amb la mare de l'Oriol quan en la pàgina 108 afirma que treballant se sap com és el món real? Llegeix les opinions dels altres membres de la colla i aporta-hi el teu punt de vista.
8. L'Oriol sempre ha estat el rei de les interrupcions impertinents. Per què creus que hi ha persones que actuen així? Ho trobes correcte? Comenta-ho amb els companys i les companyes.
9. Llegeix la pàgina 153 i comenta amb els companys i les companyes els efectes desinhibidors que solen tenir els concerts multitudinaris.
10. Analitza la relació de l'Anna i l'Albert i la manera com el noi tracta la noia.

INTERDISCIPLINARIETAT

LITERATURA

- 11.** Què significa l'expressió *el silenci es podria tallar amb un ganivet* de la pàgina 54? Quin recurs retòric ha utilitzat el narrador?
- 12.** Quina figura retòrica hi ha en aquesta frase de la pàgina 66: «[...] salten i s'empenyen i cri-den i es belluguen...». Què pretén crear l'autor amb aquest recurs?
- 13.** En la pàgina 89 es reproduïxen els versos de Vicent Andrés Estellés que obren la cançó *La flama* del grup valencià Obrint Pas. Escolta la cançó en la pàgina web <http://letrasyacordes.net/cancion/40949> i busca informació sobre el poeta.
- 14.** Quins recursos literaris utilitza l'autor en aquest fragment de la pàgina 111: «Sembla que les parets de les cases, en qualsevol moment, hagin de començar a regalimar pedra líquida fins a fondre's com la xocolata»?
- 15.** De tant en tant, el narrador inclou en el text vulgarismes com ara *estar fins als collons de, un puto disc ratllat*, etc. Per què creus que ho fa?
- 16.** Què vol dir la comparació *com si fossin cowboys d'un western clàssic* de la pàgina 140?
- 17.** Què llegeix la professora de literatura als seus alumnes els primers dies de classe? Escriu tota la informació que hi ha en les pàgines 143 i 144 sobre aquesta obra i després amplia-la.
- 18.** En la pàgina 177 l'Eduard i els seus companys comenten poemes de Joan Salvat-Papasseit. Digues què recordes d'aquest autor i després consulta alguna font enciclopèdica i completa la informació.

LLENGUA

- 19.** En la pàgina 67 es parla de les oracions compostes i de les combinacions pronominals. Per a què serveixen aquest tipus d'oracions?
- 20.** Digues què tenen en comú les expressions *bocatto di cardinale* i *mamella de monja* de la pàgina 99 i què signifiquen.

INTERDISCIPLINARIETAT

LLENGUA

- 21.** En la pàgina 107 l'Oriol ofereix, melós, un got ple de llimonada a la Laura. Què vol dir l'adjectiu *melós* en aquest context? De quin mot prové?
- 22.** La Rosa se'n va un mes a Londres a perfeccionar l'anglès. Creus que és l'única opció per dominar l'idioma?
- 23.** En la pàgina 146, el narrador escriu un paràgraf només amb el verb *somriu* i un altre amb el verb *desconnecta*. Per què creus que ho fa?
- 24.** Digues què és una pregunta contundent, com la que el director de l'institut fa a l'Eduard en la pàgina 159 quan li pregunta pel grafit que ha aparegut pintat a les instal·lacions.
- 25.** Al Xevi li han de curar el trau que s'ha fet a la cella. Digues els diferents significats del terme *trau* i explica de quin procediment lingüístic es tracta.
- 26.** Analitza com és formada la paraula *dessuadora* que surt en la pàgina 171.

MÚSICA

- 27.** En la pàgina 43 es parla del llenguatge musical. A què es refereix aquest concepte?
- 28.** Com els Ulldebou, hi ha grups o solistes que es dediquen a fer versions d'altres intèrprets. Quins coneixes?
- 29.** En la pàgina 84 es parla del grup AC/DC. Busca informació sobre aquest grup (any de creació, components, tipus de música, cançons més famoses, etc.) i escriu-la.
- 30.** En la pàgina 86 es parla del grup Green Day. Busca informació sobre aquest grup.
- 31.** En la pàgina 90 es parla de la cançó *L'últim combat* del grup Obrint Pas. Analitza'n la música i la lletra.
- 32.** En la pàgina 131 l'Eduard és sacsejat per la potència decibèlica dels enyorats Guns&Roses. Busca informació sobre aquest grup musical.

INTERDISCIPLINARIETAT

CIÈNCIES SOCIALS

33. En la pàgina 23 llegim que l'avi del Xevi va fer la guerra a l'Ebre amb la lleva del Biberó. Busca informació sobre aquest cruent episodi de la Guerra Civil.

34. A l'estiu el Xevi anirà amb la mare a fer un creuer pel mar Adriàtic. Fes un hipotètic recorregut d'aquest viatge en un mapa mut.

CIÈNCIES NATURALS

35. En la pàgina 88 llegim que a l'Eduard li ve molt de gust beure una mica de suc d'ordi.

a) Digues a quina beguda es refereix aquesta expressió.

b) Busca informació sobre el procés d'elaboració d'aquesta beguda.

36. En la pàgina 183, a l'Eduard li posen Vicks VapoRup. Per a què es fa servir? Quins ingredients conté?

VISUAL I PLÀSTICA

37. Transforma la introducció de la novel·la, de la pàgina 11 a la 13, en una novel·la gràfica o de còmic.

38. Dissenya un logo nou per a la teva escola o institut.

39. Per què sovint als entrenadors d'equips esportius se'ls sol anomenar *mister*?

EDUCACIÓ FÍSICA

40. En la pàgina 67 l'Eduard va a entrenar disciplinadament i el dia del partit se'n passa mig a la banqueta.

a) Has viscut mai una situació semblant? Com t'has sentit?

b) Creus que és justa aquesta decisió de l'entrenador? Per què?

INTERDISCIPLINARIETAT

TECNOLOGIA

41. En la pàgina 80 expliquen com munten la barraca o caseta de la Festa Major.

a) Has participat mai en les tasques d'organització de la Festa Major del teu barri o població? En quines?

b) Amb quins altres materials que no impliquin cap despesa, o en tot cas ben poca, podrien muntar la barraca els nois del Lokal?

42. Busca en una font enciclopèdica la definició del terme *decibel*.

43. En la pàgina 145 l'Oriol surt de la classe d'electrotècnia bufant, renegant i cridant.

a) Per què creus que reacciona així?

b) Què és l'electrotècnia?

RECURSOS TIC I TAC

44. En grups, prepareu una presentació en algun recurs TIC (PowerPoint, ISSUU, PREZI...) d'algun dels capítols de la novel·la. També podeu optar per fer-ne un enregistrament animat (un vídeo) i, fins i tot, un *booktrailer*.

45. Creeu entre tots un bloc per intercanviar opinions sobre la lectura i aclarir-ne qüestions específiques que us indiqui el professor o la professora.

LITERATURA COMPARADA

Els llibres que presentem a continuació, tant els que són adreçats especialment als joves com a lectors més experts, poden relacionar-se amb la novel·la *A fer punyetes!* per diversos motius, com s'indica en cada cas i poden servir per ampliar la llista de propostes lectores segons la predisposició de cadascú.

Per a joves lectors

– SIERRA I FABRA, JORDI: *Les Fúries*. Barcelona, Alfaguara/Grup Promotor, 2007.

(Amb un títol que evoca les divinitats de l'antiguitat clàssica, aquesta història parla d'un cas de violència escolar i el paper dels mitjans de comunicació a l'hora de denunciar-la.)

– SOTORRA, ANDREU: *El club dels caps rapats*. Barcelona, Columna, 1993.

(El Nappi té setze anys i és un cap rapat expert en l'art del grafit. El llibre tracta de tribus urbanes, adolescents inadaptats i, també, dels amics.)

– TORTAJADA, ANNA: *La banda de la placeta*. Barcelona, Barcanova, 2002.

(El protagonista diu: «Jo vaig ser bo fins que me'n vaig afartar», i va a petar a la banda del Boig, una colla que es reuneix a la placeta del barri.)

Per a lectors avesats

– CARANDELL, JOSEP MARIA: *Prínceps*. Barcelona, La Magrana, 2009.

(Aquesta història, amb tres joves personatges centrals, se situa en els primers anys de la dècada de 1950, una època buida, de transició, i esdevé una novel·la d'aprenentatge i de formació.)

– GALMÉS, GABRIEL: *El rei de la casa*. Barcelona, Quaderns Crema, 1988.

(L'acció transcorre en un institut, on, per un fet insòlit, el primer dia de curs es converteix en una ferotge jornada de lluita amb un rerefons de comèdia delirant.)

– SALINGER, J. D.: *El vigilant en el camp de sègol*. Barcelona, Empúries, 1996.

(El Holden Caulfield és un noi de disset anys que s'enfronta amb una societat que ell percep com a hostil i desconcertant. L'obra resulta sorprenent, emotiva i divertida alhora, amb un profund esperit crític i inconformista.)

SOLUCIONARI

ABANS DE LA LECTURA

1. a) Resposta oberta.
b) Resposta oberta.
c) Resposta oberta.
d) Nom de l'autor: Llorenç Capdevila; editorial: Barcanova; lloc i any d'edició: Barcelona, 2012, ISBN: 978-84-489-2911-4 (expliqueu-los que és un codi que identifica de forma única una obra publicada i que aquest varia quan el llibre es reedita); equip editorial: projecte editorial – Sara Moyano, edició – Montse Ballaró, maquetació – Marga Cifré, assessorament literari – Pere Martí i disseny de la col·lecció – editorial Barcanova.
e) Resposta oberta.
f) Resposta oberta.
2. Resposta oberta. Trobareu més informació sobre en Llorenç Capdevila en l'apartat «L'obra i el seu entorn», i més concretament en el subapartat «Informació complementària sobre l'autor i la seva obra».
3. Placeta de l'Escorxador (p. 67), plaça de la Font (p. 69), carrer Major (p. 76), davant de la biblioteca (p. 102), plaça del Sindicat (p. 119), parc de l'Estació (p. 178), etc.
4. Els Pets, Obrint Pas, AC/DC, Green Day, Guns&Roses, etc.
5. Resposta oberta.

DURANT LA LECTURA

1. Resposta oberta.
2. Resposta oberta.
3. Resposta oberta.
4. [...] i [el director] explica:
Durant aquesta nit han entrat a l'institut, i les destrosses que hi han fet són prou greus perquè ens veiem obligats a suspendre les classes fins demà. Ara us repartiré uns fulls explicatius que haureu de donar als pares.

SOLUCIONARI

No ha calgut fer-hi gaires canvis, perquè el narrador ja utilitza el present en l'estil indirecte; només han variat alguns pronoms i determinants.

5. Resposta oberta. Tanmateix, cal indicar que el plantejament acaba en la pàgina 29, quan acaba el segon capítol. A partir d'aquí, ja comença l'aventura. Podeu consultar l'apartat «Gènere, estil i context literari».
6. Resposta oberta. Tanmateix, cal que remarquin que reflecteix una situació de dubte, de ser a dos llocs alhora, sense acabar de decidir-se...
7. Contigu a l'horta de Lleida, Alpicat s'aixeca sobre un turó, des del qual es domina una extensa planura flanquejada, per la banda occidental, pels altiplans de la Cerdera. El poble és situat a la comarca del Segrià, a uns 7 quilòmetres al nord-oest de Lleida. Limita amb el municipi de Lleida al sud, amb Malpartit (Torrefarrera) al nord i nord-oest, amb Rosselló al nord-est i amb Torrefarrera a l'est i nord-est. A banda del nucli urbà d'Alpicat, al terme s'han anat desenvolupant nombroses urbanitzacions que han crescut amb l'augment demogràfic dels darrers anys. El sistema radial de camins, tots enquitranats, comunica el centre de la població amb Lleida i amb els pobles veïns de Raimat, Almacelles, Malpartit, Torrefarrera, Rosselló i Alguaire.

La població l'any 2011 era de 6.190 habitants, els quals es dediquen principalment a l'agricultura, però també a la comercialització de la fruita.

Els seus habitants reben el nom d'alpicatins i alpicatines.

El nom de la població, de l'àrab *Al-biqcat*, significa 'camps enclotats' i fou població islàmica dins el terme de Lleida fins al 1147 i arran de la conquesta restà al territori concedit al comtat d'Urgell. El 1228 deixà de pertànyer als comtes d'Urgell i passà a ser un dels pobles de contribució de Lleida. Arran dels decrets de Nova Planta (1716), s'independitzà de la ciutat i es constituí en ajuntament. Des del 1794 formà part de la Comunitat de Regants del Segrià, controlada per la Junta de Sequiatge de Lleida.
8. Resposta oberta.
9. Perquè la seva mare és la regidora de Festes, Educació i Joventut de Vilanova del Tossal i ha impulsat la idea de prohibir l'alcohol a les barraques dels menors d'edat.
10. Se sent torbat, atret pel seu físic. La segona part de la pregunta és de resposta oberta.
11. a) La veïna no porta sostenidors, de manera que els pits se li belluguen provocativament (si més no per a l'Eduard).
b) Una metàfora.

SOLUCIONARI

- 12.** a) És un malnom o sobrenom que se sol atribuir a partir d'una característica física o psicològica de qui el rep (els romans ja ho feien: era el *cognomen*).
b) El personatge de Terminator no té emocions i és una eficient màquina de matar. Segurament el malnom de la professora és degut al seu rigor.
- 13.** a) És seriós, es fa respectar i sap escoltar.
b) Perquè quan era jove va gosar plantar cara a una colla d'especuladors que volien construir un camp de golf al poble. Ell i altres joves es van tancar a la sala de plens de l'ajuntament de Vilanova del Tossal, d'on la policia els va desallotjar amb violència. El Guillem va passar una temporada a la presó (si més no això és el que s'explica, encara que potser no el van arribar a empresonar).
c) Perquè és molt difícil que un professor, com qualsevol altra persona, sigui del gust de tothom.
- 14.** Resposta oberta.
- 15.** Vol dir tenir moltíssima paciència.
- 16.** Resposta oberta.
- 17.** Resposta oberta. Tanmateix, el pati és un bon lloc per observar com es reparteixen i actuen les diverses colles. De ben segur que la distribució que es detalla en la novel·la no s'allunya gaire de la realitat dels centres educatius.
- 18.** a) És una persona estranya, excèntrica, rara.
b) Prové de la paraula anglesa *freak*.
c) Estrangerismes.
- 19.** Perquè com que tothom sap que té bona relació amb l'Albert, probablement deuen pensar que té alguna informació sobre les seves malifetes.
- 20.** Resposta oberta. L'Eduard sent una mena de rebuig cap a alguns dels col·legues de l'Albert, però malgrat aquesta aversió no deixa de sentir curiositat per la vida que porten.

SOLUCIONARI

21. Resposta oberta. Tanmateix, en la pàgina 77 sabrem que l'Eduard ha celebrat un sopar íntim amb la veïna a base de sandvitxos calents i sense espelmes i han estat fumant.
22. a) F, b) F, c) C, d) C, e) F, f) C, g) C, h) F, i) C, j) C, k) F, l) F.

DESPRÉS DE LA LECTURA

1. Resposta oberta.
2. Resposta oberta guiada pel professor o la professora.
3. Resposta oberta guiada pel professor o la professora.
4. Resposta oberta. Alguns possibles adjectius són els següents: previsible, esperançador, optimista, positiu, correcte, etc.
5. Es tracta d'un narrador omniscient, en tercera persona que utilitza els verbs en present, sense deixar de banda el passat i que reproduïx amb molta traça totes les contradiccions i les pors que tenallen la ment de l'Eduard. No s'esplaia en descripcions llargues, sinó que va aportant la informació de manera puntual, ara un detall, ara un altre, i tot seguit ens fa memòria d'un altre que ja havia esmentat al començament.
6. Inicialment, deixeu que la resposta sigui oberta. Després, digueu als alumnes que contrastin la seva opinió amb aquestes dades. Podeu consultar l'apartat «Gènere, estil i context literari».
Plantejament: capítols I i II; nus: des del capítol III fins al capítol XXV; desenllaç: des del capítol XXVI fins al final.
7. El protagonista és l'Eduard i l'antagonista és l'Albert. Podeu consultar l'apartat «Gènere, estil i context literari».
8. Resposta guiada pel professor o la professora.
El tema predominant en l'obra és el valor de l'amistat, però si bé va intrínscament vinculat amb un altre que li serveix de pretext o de punt de partida: trobar el camí. Així, en la pàgina 163 llegim sobre l'Eduard: «[...] actualitza el Facebook i (per Internet com per la vida) navega una estona sense rumb». Aquesta frase, com d'altres que van sortint al

SOLUCIONARI

llarg del llibre, constata el sentiment d'indecisió, de dubte que aclapara el noi —es podria utilitzar el plural, de fet, per incloure-hi l'Albert i algun personatge més—; tot se li ajunta, i es mostra rebel amb el seu entorn: ha perdut el pare —i l'Albert, el germà i, d'alguna manera, la mare—, se sent insatisfet amb si mateix, no sap què fer i té ganes d'engegar-ho tot a fer punyetes, com explicita el títol.

9. El dubte, que fa de fil conductor de la novel·la, oscil·la al voltant de dues actituds que esdevenen totalment oposades: d'una banda, cal ser responsable, bon estudiant, treballar, escoltar els grans i, de l'altra, de què serveix ser tot això o fer tot això. Tanmateix, a la vida cal triar, i cal saber triar, i sempre hi ha algú que ens hi pot ajudar.
10. La novel·la es pot classificar dins el gènere realista, perquè es mou plenament en la versemblança.
11. El llenguatge, estàndard, té un lèxic ric i adequat per a qualsevol tipus de lector, ja que incorpora un vocabulari entenedor. Però quan reproduïx pensaments i diàlegs, recorre al registre col·loquial —en algunes ocasions vulgar— i inclou força vocables d'argot, tant del món estudiantil com del marginal (*curret, guai, birres, escaquejar-se, piti*). També hi trobem un ampli ventall de locucions i frases fetes, com ara el títol *A fer punyetes!*, *pelar-se els colzes*, *fer cara de pòquer*, etc. El conjunt esdevé totalment reeixit i col·labora a aconseguir la versemblança de la narració.
12. a) Eduard – 5 protagonista; b) Nil – 11 amic de l'Enric; c) Núria – 12 noia molt legal; d) Xevi – 7 amic de l'Eduard; e) Rabosa – 1 tap de bassa; f) Gargamel – 10 tutor; g) veïna, 9 mare del Nil; h) Maite, 2 – professora de literatura; i) Albert – 3 antagonista; j) Anna, 6 exparella de l'Eduard; k) Àlex, 8 nazi; l) Ulldebou – 4 conjunt musical de l'Oriol.
13. Resposta oberta. Tanmateix, cal dir que no tenim gaire informació sobre el seu aspecte. Només sabem que és un adolescent de setze anys com molts d'altres. Psicològicament, sembla un noi responsable, sensat, amb un punt de sornegueria, però que, en un moment determinat, quan està ofegat per un munt de circumstàncies —alguna prou poderosa, com, per exemple, la recent mort del pare—, es troba desconcertat, no sap ben bé cap on tirar, no té ganes d'estudiar i intenta viure al dia.
14. Resposta oberta. Tanmateix, cal dir que l'Albert és un noi desencisat, no té il·lusió per res, només li agrada provocar situacions conflictives al seu voltant, especialment a l'institut. Sembla que tot va començar arran de l'accident del germà, que ha desencadenat una sèrie de situacions adverses: la mare té una depressió i el pare està abatut i se sent responsable que el seu fill vagi amb cadira de rodes.

SOLUCIONARI

15. Resposta oberta. Tanmateix, caldria incidir en el sentiment d'impotència de la mare davant l'actitud de l'Eduard.
16. La Núria és una noia que es mostra afectuosa amb tota la seva colla, especialment amb l'Eduard. És conciliadora i comprensiva i es preocupa molt perquè el xicot no deixi la colla i, quan tot sembla perdut, li ofereix ajuda ara i adés. Al capdavant és ella qui salva la situació i li dona la mà perquè es reintegri al grup.
17. L'Eduard ha anat deixant-se caure en la desídia i l'apatia. No li interessa pràcticament res, vol deixar els estudis i trobar una feina que li permeti guanyar uns quants diners. Es deixa arrossegar, contra la seva voluntat, per l'Albert. Es troba en una cruïlla i no sap cap on tirar. Sort en té dels amics, sobretot de la Núria.
18. Perquè la Maite, la professora, ha començat el curs llegint-los la història d'un noi rebel, que se sent a disgust amb tothom, i ha aconseguit que els alumnes se l'escoltin. La Maite diu que la literatura pot ajudar-los a entendre el món i a ells mateixos.
19. Mostren una actitud rebel i desorientada davant el que els envolta. Se senten perduts, desconcertats i a disgust amb tot i amb tothom. Curiosament, tant a l'Eduard com al Holden Caulfield l'única assignatura que els agrada és la literatura.
20. La por de fer allò que no vol fer i les ganes de tornar a ser el noi que era, de recuperar els amics de sempre. En el fons, no se sent tan rebel com es pensava i sap que té gent que se l'estima i el valora, que està al seu costat: la mare, la Núria, l'Oriol...

AVALUACIÓ

1. Resposta oberta. Tanmateix, cal que facin referència a les ganes del protagonista d'enganyar de mala manera tothom qui l'envolta.
2. La trama es desenvolupa al llarg de cinc o sis mesos, des de les acaballes d'un curs escolar —els nois estan en plena època d'exàmens de 4t ESO— fins a unes quantes setmanes després d'haver-ne començat un altre —l'Eduard i altres companys ja fan batxillerat.
3. Aporten totes les dades necessàries per despertar la curiositat del lector, ja que comencen explicant directament la malifeta que cometen tres nois, de moment, desconeguts.

SOLUCIONARI

4. Perquè el narrador demostra que sap perfectament el que sent i pensa l'Eduard en aquell moment.
5. Resposta oberta. Tanmateix, poden ser més o menys completes. Com a mínim, hi ha de constar aquesta informació:
 - Oriol: molt amic de l'Eduard (si bé durant l'estiu es distanciaran). Li agrada posar malnoms a la gent.
 - Mare de l'Eduard: vídua de fa poc, sovint se li omplen els ulls de llàgrimes. Pateix pel seu fill gran perquè veu que de vegades està desorientat.
 - Tutor: es diu Guillem i és el professor de socials; tots els alumnes el respecten, si bé uns l'admoren i alguns no l'acaben de pair...
 - Kevin: col·lega de l'Albert, poc espavilat, que no sap articular quatre paraules seguides. Sempre porta una gorra de llana.
6. Sí, perquè el que hi succeeix pot passar a la realitat: alumnes estudiosos que, de cop i volta, perden les ganes de treballar, que se senten desganats, sense ganes de fer res, només gresca i bretolades... Els adults també són creïbles i estan ben perfilats.
7. El consum d'alcohol i drogues en l'adolescència, la xenofòbia, la importància dels estudis, els beneficis de treballar a l'estiu, la finalitat de les pintades, l'embaràs de les noies adolescents, el valor de la literatura com a revulsiu de la desídia, etc.
8. En un primer moment, la por de fer el que l'Albert vol que faci, perquè en el fons no té ganes de continuar així. També sap que la mare li farà costat en tot i que té uns amics, la colla del Lokal, que l'esperen quan vulgui tornar-hi.
9. És un final obert. Ho constata el fet que l'Eduard té un munt de camins al seu davant; no més cal que sàpiga escollir-los.

ACTIVITATS DE REFORÇ

1. a) Han decidit que ningú no pot escoltar música amb auriculars al Lokal, als baixos de cal Codony.
b) Resposta oberta.
2. Perquè està enfadada, enrabiada, perquè volia formular una queixa i el tutor li ha dit que no era el moment.

SOLUCIONARI

3. Al seu tutor, el Guillem, perquè possiblement l'autèntic Gargamel no deixa en pau els bar-rufets; el Guillem fa el mateix amb els alumnes, en el sentit que els controla i els fa anar rectes.
4. Tocaven el timbre de la casa d'una vella sonada (una garsa vella, segons l'Albert).
5. L'Oriol toca la **guitarra** amb el conjunt **Ulldebou**, que fa versions de **clàssics del rock dur**. L'altre conjunt del poble es diu **Pell de préssec**.
6. El Fermí Garcia és el cap de la guàrdia urbana i la persona que informa la mare de l'Eduard que el seu fill s'ha vist involucrat en una baralla.
7. Tensa i desagradable, perquè el pare del Rabosa és un autèntic animal i de tant en tant li pega.
8. a) Pel tipus d'establiment, ja que es tracta d'un bar de clientela fixa, vella, ensopida i, de tant en tant, passavolants treballadors. Els joves no hi posen els peus.
b) Del seu oncle Mariano.
c) Ha de treballar de set del matí a quatre de la tarda, tret del dilluns; ha de ser puntual, no pot retirar els gots bruts de la taula on uns avis juguen a la botifarra fins que no li demanin una altra cosa, ha de mantenir el televisor engegat sense veu i ha de demanar permís al Mariano per poder servir alguna consumició amb alcohol més a qualsevol client a partir de la segona copa.
9. Perquè no va enlloc, no té cap objectiu (com la bala, que s'ha desviat o perdut). És una metàfora lexicalitzada.
10. L'Àlex és un dels membres d'un grup de caps rapats i té una actitud provocativa i xenòfoba.
11. a) Als baixos de cal Codony; b) De València; c) Pel seu sant; d) L'eterna delegada; e) Ha fet vuit anys la setmana passada, f) El professor de filosofia, g) Vol dir que no són gaire bons en el que fan; h) L'Albert i el Kevin; i) Un llibre de J. D. Salinger; j) Al realisme.
12. a) Un dilema és una situació problemàtica en què cal decidir-se per una opció o altra.
b) L'Eduard haurà de triar entre la colla de l'Albert i la dels seus amics de sempre, els del Lokal.

SOLUCIONARI

- 13.** Vol dir que és una persona en qui es pot confiar i que sempre està disposada a ajudar els amics.
- 14.** Vol dir que els seus autors cremaran l'institut.
- 15.** Holden Caulfield té un caràcter negatiu i viu fastiguejat per la hipocresia que veu en tothom.
- 16.** Cada dijous, a dos quarts d'onze en punt, puntual com un rellotge, va a portar els paquets i les cartes a Correus.
- 17.** a) De l'Oriol, el seu millor amic.
b) És una dita o una acció sense gaire sentit.
- 18.** Resposta oberta. Però cal que hi consti el paper important de la Núria a l'hora de fer decantar la balança en la decisió de l'Eduard.
- 19.** a) Vulnerable (p. 11): que pot rebre dany o perjudici (sobretot moral) d'algú.
b) Primogènit (p. 40): el primer fill, el fill gran d'una família.
c) Inequivoc (p. 78): que no dóna lloc a dubte o equivocació.
d) Brogit (p. 131): sorolls confusos; remor de multitud, d'aigua, de vent.
La segona part de l'activitat és de resposta oberta.

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

- 1.** a) Una rumba és un ball antillà de ritme complex i compàs binari; ara bé, la rumba catalana és un gènere musical que desenvolupà la comunitat gitana de Barcelona a mitjan dècada de 1950 i que agafa com a referència la rumba flamenca, la música cubana i el rock-and-roll.
b) Parla de la nostàlgia d'un amor que s'ha anat esborrant. Activitat guiada pel professor o la professora.
- 2.** Títol original: *Land and Freedom*; idioma de la versió original: anglès i castellà; any: 1995; director: Ken Loach; intèrprets: Ian Hart, Icíar Bollaín i Rosana Pastor; durada: 105 minuts; guió: Jim Allen; temàtica: bèl·lica; argument: durant la Guerra Civil Espanyola, David Carr,

SOLUCIONARI

un comunista anglès que s'ha quedat sense feina, va a Espanya a lluitar contra els feixistes. Un cop a Espanya s'enamora de Blanca, una militant del POUM que lluita amb ell al front d'Aragó. David resulta ferit i el traslladen a Barcelona, on, un cop recuperat, decideix lluitar en un altre grup del bàndol republicà.

3. És el lloc on se celebren les reunions generals d'una corporació. En el cas de Vilanova del Tossal, és el lloc on es reuneixen els membres del consistori municipal.
4. Resposta oberta. Tanmateix, s'hauria de fer referència al fet que el tutor insinua que està segur que algú coneix la veritat dels fets.
5. Si no hi ha constància que ho sap del cert —malgrat que ho sospita—, l'Albert i els seus col·legues mai no el podran acusar d'haver-los delatat; per tant, és una manera de protegir-se.
6. a) Vol dir que li ha quedat pendent alguna matèria.
b) En acabar l'etapa, l'alumne ha d'haver aprovat totes les matèries (excepcionalment, l'equip docent pot decidir que un alumne amb una o dues matèries no superades obtingui el títol). Podeu consultar aquesta pàgina web de la Direcció General de Joven-tut: <http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/index.php?module=FAQ#faq7>.
7. Perquè s'impliquen en una ideologia i una manera de fer determinades que, d'alguna ma-nera, transgredeixen les normes i no combreguen amb les opinions —no necessàriament encertades o correctes— de la majoria.
8. Resposta oberta. Tanmateix, cal fer entendre als nois i les noies la situació per la qual està passant la mare. Ha de superar el dol per la mort del seu marit i veu com el seu fill està desorientat. Totes dues coses la fan patir molt.
9. a) Vol dir que reproduïx les expressions, no gaire freqüents entre el jovent, que diu la seva àvia.
b) És una manera de recuperar la riquesa del llenguatge oral, del registre col·loquial.
10. Vol dir que la colla de l'Albert no aprofita el temps de cap manera, que no sent inquietud ni interès per res i que, en definitiva, malgasta el temps.

SOLUCIONARI

- 11.** a) Del Hassan.
b) És un tracte deferent, afectuós, però sense lligams d'amistat.
c) Deriva del nom *cor*, i més concretament del genitiu llatí *cordis*, que vol dir 'del cor'.
- 12.** Resposta oberta. Tanmateix, el narrador no vol justificar l'Albert, però sí que intenta trobar una raó que expliqui la seva manera de comportar-se.
- 13.** L'Àlex i la seva colla l'han amenaçat i li han dit que es tragués el mocador del cap. La majoria dels nois s'han anat desentenent del tema, però les noies es mostren molestes per tot el que ha passat.
La segona part de la resposta és oberta.
- 14.** Al final de la classe de literatura, cap dels alumnes no s'aixeca per marxar. La Maite, la professora, ha començat la classe llegint-los una novel·la narrada amb un estil molt directe el protagonista de la qual és un jove rebel. Tot i que ha tocat el timbre que anuncia el final de la classe, els alumnes volen seguir escoltant la mestra per saber com acaba el capítol.
- 15.** Resposta oberta guiada pel professor o la professora. Tanmateix, cal destacar el concepte de creació artística que implica que l'art no s'ha d'incloure en cap cànon arbitrari.
- 16.** a) Victoriós, última, arrogants, anàrquica, desmanegats, suats, alegres, exhaustos, eufòric, abatuts, feliços, afònics, rovellades i sord.
b) Les metàfores i les comparacions *sembla un exèrcit, són un ramat, [parlen a crits] com si ho fessin amb interlocutors mig sords* fan la sensació que una multitud de joves surten del concert esgotats, però eufòrics i desinhibits, com si haguessin anat a competir i haguessin triomfat.
- 17.** a) Perquè és un llatinisme.
b) Vol dir 'de seguida', 'ara mateix'.
- 18.** Resposta oberta. Tanmateix, cal que tinguin en compte les actituds de complicitat, preocupació, recel, etc., que mostren els companys.
- 19.** Perquè reflecteixen molt bé el neguit i la lluita interna de l'Eduard.

SOLUCIONARI

- 20.** Resposta oberta. Tanmateix, haurien de comentar algun punt en comú entre l'Eduard i el Holden Caulfield, com ara el malestar amb l'entorn, la desconfiança o les ganes de rebel·lar-se.
- 21.** Resposta oberta guiada pel professor o la professora. El resum ha de fer referència a la condició de clàssic —obra de culte— d'aquesta novel·la, a les peculiaritats del seu autor i a la llegenda negra que l'envolta.
- 22.** a) No hi ha res que una disculpa no pugui solucionar. La Núria és partidària del diàleg per resoldre els conflictes.
b) Resposta oberta.
- 23.** Resposta oberta. Tanmateix, és evident que quan l'Eduard s'adona que els qui se l'estimen pateixen per ell comença a reaccionar.
- 24.** Resposta oberta. Tanmateix, és un final obert, esperançador i, fins i tot, optimista.
- 25.** – Xitxarel·lo (p. 21): jove de la primera volada.
– Augurar (p. 41): predir o anunciar (coses futures de les quals hom té el pressentiment).
– Escarrassar-se (p. 49): fatigar-se treballant, afanyar-se en una feina, en una empresa,
– Arbitrarietat (p. 52): acte contrari a la justícia, a la raó, a les lleis, etc., dictat pel capritx.
– Taxatiu (p. 54): que fixa els límits dels quals no pot sortir.
– Pul·lular (p. 62): anar d'una banda a l'altra, d'un grup a un altre.
– Hilaritat (p. 67): riure sorollós provocat per allò que hom veu o sent.
– Diantre (p. 68): eufemisme per *diable*.
– Batussa (p. 93): acte de batre's dos o més a cops, a pedrades, a trets, etc.
– Gamarús (p. 97): pallús, totxo, aturat, curt de gambals, etc.
– Tec (p. 99): àpat abundós i bo.
– Reblar (p. 114): insistir en alguna cosa.
– Entomar (p. 121): copsar parant la mà, el davantal, etc., alguna cosa que cau o que hom tira; rebre.
– Remesa (p. 124): expedició, munió, conjunt de persones.
– Pòtol (p. 133): persona que vagabundeja i viu miserablement al marge de la societat, dropo.

SOLUCIONARI

- Sorna (p. 151): ironia malèvola, burleta.
- Especular (p. 161): fer càbales, comentaris, sobre alguna cosa que no es coneix amb seguretat.
- Barbamec (p. 164): que no té pèl a la cara, s'aplica especialment a l'home adult.
- Trifulga (p. 165): situació anguniosa de la qual se surt treballosament.
- Broc (p. 174): part d'un recipient en forma de bec o canó per on s'aboca el líquid que conté, generalment aigua, oli o vi.
- Condescendent (p. 179): que mostra condescendència, disposició de caràcter que inclina a consentir alguna cosa a algú, prestar-se a algú o alguna cosa.
- Esbatanat (p. 184): obert de bat a bat.

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

1. Resposta oberta.

2. Resposta oberta.

INTERDISCIPLINARIETAT

1 a 10. Activitats per fer en grup sota la supervisió del professor o la professora.

11. Vol dir que hi havia un silenci afectat, tens. Es tracta d'una hipèrbole.

12. Es tracta d'una enumeració de verbs d'acció (*criden*, a més, implica soroll) en polisíndeton de la conjunció copulativa *i*. L'autor pretén reforçar la idea de moviment, d'aldarull.

13. Consulteu aquestes pàgines web:

www.youtube.com/watch?v=5xzsmQ7Uw4o

<http://letrasyacordes.net/cancion/40949>

www.escriptors.cat/autors/andresv/

14. Una hipèrbole i una comparació. Per exagerar els efectes que pot provocar la calor, que els compara amb la xocolata desfeta, que se serveix ben calenta.

SOLUCIONARI

- 15.** Per donar versemblança al text. Si els nois estan enfadats, farts d'alguna cosa, és lògic que diguin impropis i renecs; el registre col·loquial sol incloure alguns vulgarismes per reproduir la llengua oral.
- 16.** Els termes *cowboys* ('vaquers') i *western* ('de l'oest') són anglicismes habituals de les anomenades pel·lícules de l'oest o d'indis. En aquest cas, fa referència a les escenes en què dos *cowboys* enemics es mataven amb la mirada abans de començar la baralla a cops de puny o de disparar-se l'un a l'altre.
- 17.** La novel·la *El vigilant en el camp de sègol* de J. D. Salinger. El protagonista, Holden Caulfield, és un xicot rebel que han expulsat de diverses escoles i, curiosament, l'única assignatura que li agrada és la literatura. Ho exagera tot. Es considera un mentider compulsiu, sembla que odia el món sencer i no suporta la hipocresia de la societat. En trobareu més informació en aquestes pàgines web:

http://ca.wikipedia.org/wiki/El_vigilant_en_el_camp_de_s%C3%A8gol
www.cerveart.com/web/catala/proces.pdf

- 18.** Consulteu la pàgina web www.escriptors.cat/autors/salvatpapasseit/.
- 19.** Serveixen per assolir una bona competència lingüística, ja que cal tenir la ment ben estructurada per produir missatges coherents i cohesionats tot utilitzant les expressions morfosintàctiques i el lèxic propis de la llengua emprada per a la comunicació. En el cas del català, la llengua a la qual es refereix, és important conèixer les estructures sintàctiques i les combinacions de pronoms febles.
- 20.** Es tracta de dos complements del nom que tenen com a nucli del camp semàntic l'estament religiós; en el primer cas, l'expressió és un préstec de l'italià (els cardenals menjaven de manera abundant i exquisida); en el segon, es refereix a la idea que la mamella d'una monja és blanca i delicada. Totes dues fan referència al plaer gustatiu.
- 21.** Vol dir afectuós, d'una dolçor afectada (en sentit figurat). *Melós* deriva del substantiu *mel*.
- 22.** Resposta oberta. Tanmateix, l'opinió hauria de ser afirmativa, ja que anar a Anglaterra, encara que no és l'única opció per dominar l'idioma, sens dubte és una molt bona solució.
- 23.** Per indicar els efectes d'haver fumat un porro: somriure i evadir-se de l'entorn.

SOLUCIONARI

- 24.** És una pregunta que va directa al gra, al quid de la qüestió.
- 25.** El terme *trau* té diferents significats: petita obertura feta en una peça de roba per fer-hi passar un botó i cordar-la; per analogia o semblança (metàfora), incisió profunda feta al cos d'una persona o animal, i, també per analogia, ranura.
- Aquest procediment s'anomena *polisèmia* i es produeix quan un mot té diversos significats que tenen relació, bé sigui per semblança o per contacte.
- 26.** Des-sua-dora: prefix-lexema-sufix. És una paraula derivada del terme *suar*.
- 27.** Es refereix al vocabulari i la fraseologia propis d'aquest art.
- 28.** Resposta oberta. En català, hi ha Manu Guix (versiona Lluís Llach), Cris Juanico (versiona estàndards de jazz), el grup VerdCel (versiona Ovidi Montllor), Joan Isaac (versiona els melòdics italians), etc.
- 29.** AC/DC és un grup australià de *rock* dur format el 1974 a l'entorn dels germans Young. És integrat per Brian Johnson (veu, que substituï Bon Scott, mort el 1980), Malcom Young (guitarra), Angus Young (guitarra), Phil Rudd (bateria) i Cliff Williams (baix, que el 1977 substituï Mark Evans). Cal destacar els seus discos: *Let there be rock* (1977), *Highway to hell* (1979), *Back in black* (1980) i *Stiff upper lip*. Amb el seu últim treball d'estudi, *Ball breaker*, feren una gira mundial i actuaren a Barcelona el 1996. El 2003 entraren a formar part del Rock and Roll Hall of Fame. Dos anys després publicaren *Family Jewels*, un doble DVD en què repassen tres dècades de carrera discogràfica, el 2008 editaren *Black Ice* i, l'any següent, actuaren a Barcelona, dins la gira mundial de promoció d'aquest treball.
- 30.** És una banda nord-americana de *punk rock* integrada per Billie Joe Armstrong (guitarres i veu), Mike Dirnt (baix) i Tré Cool (bateria), que es va integrar al grup el 1989.
- Va ser un dels grups que van néixer al club 924 Gilman Street. Van treballar primer per al segell discogràfic independent Lookout! i, més tard, per a Reprise Records, amb el qual van treure l'aclamat *Dookie*. Amb aquest àlbum, que es va convertir en un èxit internacional, amb més de 10 milions de còpies venudes als EUA i 16 arreu del món, van portar el so de finals de la dècada de 1970 a la nova generació.
- Juntament amb The Offspring i Rancid, aquesta banda va fer d'enllaç entre el renaixement i la popularització dels interessos principals en el *punk rock* als EUA, com de la cultura mateixa. El grup segueix en plena avantguarda musical amb les òperes rock *American Idiot* i *21st Century Breakdown* de 2004 i 2009, respectivament, totes dues premiades amb un Grammy al millor àlbum de rock.

SOLUCIONARI

Ha venut prop de 85 milions de discos arreu del món i 30 milions només al seu país. A mitjan 2011 la revista *Kerrang!* el va designar com el segon grup més influent dels darrers trenta anys, només per darrere Metallica. En una enquesta pública feta per la publicació *Rolling Stone*, va ser escollit el millor conjunt de punk de la història.

31. Resposta oberta.

32. És una banda nord-americana de *hard rock* que es va formar a Hollywood, Los Angeles, Califòrnia, el 1985. La formació actual és integrada pel vocalista Axl Rose (únic membre original del grup), els guitarristes Ron «Bumblefoot» Thal, DJ Ashba i Richard Fortus, el baixista Tommy Stinson, el bateria Frank Ferrer i els teclistes Dizzy Reed i Chris Pitman. El grup ha publicat oficialment sis àlbums d'estudi, tres EP, un àlbum en directe i un disc recopilatori i ha venut més de 195 milions de discos a tot el món.

33. Podeu consultar, entre d'altres, aquestes pàgines web:

www.batallaebre.org/

www.revistacambrils.com/pagines/reportatges/Bibero/biberons1.html

34. Resposta guiada pel professor o la professora. Cal obtenir un mapa mut d'aquest espai geogràfic i, amb l'ajut d'un atlas, dibuixar-hi possibles recorreguts i indrets per visitar. També es pot utilitzar el GoogleMaps.

35. a) A la cervesa.

b) Trobareu informació sobre el procés d'elaboració de la cervesa en aquesta pàgina web:
www.cerveart.com/web/catala/proces.pdf.

36. És un ungüent que s'escampa pel pit i que serveix per destapar les vies respiratòries. Conté trementina, oli d'eucaliptus, càmfora...

37. Resposta oberta.

38. Resposta oberta.

39. Perquè *mister* significa 'senyor' en anglès. L'entrenador és la persona que mana dins l'equip i sol ser més gran que no pas els jugadors. Tot plegat, i tenint en compte que la

SOLUCIONARI

majoria de vocabulari de l'àmbit esportiu prové de l'anglès, dóna peu a aquesta manera d'anomenar-los.

40. a) Resposta oberta.

b) Resposta oberta.

41. a) Resposta oberta.

b) Resposta oberta.

42. Un decibel és una unitat d'intensitat acústica. És la desena part d'un bel. El nom prové del físic nord-americà A. Graham Bell.

43. a) Perquè la troba molt difícil.

b) És una part de la tècnica que tracta de l'aplicació pràctica dels fenòmens elèctrics i magnètics i de les relacions entre aquests.

44. Resposta oberta.

45. Resposta oberta.